XVIII. Jahrgang. Juli—Dezember No. 4/6.

Zeitschrift für HEBRÆISCHE BIBLIOGRAPHIE

Unter Mitwirkung namhafter Gelehrter

herausgegeben von Dr. A. Freimann

Redaktion: Dr. A. Freimann
Frankfurt a. M.
Langestrasse 1

Verlag und Expedition
J. Kauffmann
Frankfurt am Main
Schillerstrasse 19.
Telephon Amt I. 2846.

Jährlich erscheinen 6 Nummern.

Abonnement 10 Mk. jährlich

Literarische Anzeigen werden zum Preise von 25 Pfg. die gespaltene Petitzeile angenommen.

Frankfurt a. M.

Die hier angezeigten Werke können sowohl durch den Verlag dieser Zeitschrift wie durch alle anderen Buchhandlungen bezogen werden.

1915.

I. ABTEILUNG.

Einzelschriften.

a) Hebraica.

BEN JEHUDA, E., מלון הלשון העברית Thesaurus totius hebraitatis et veteris et recentioris. IV. Bd. Jerusalem, Langenscheidt's Verl. Berlin-Schöneberg [1914] S. 1741 - 2207. Lex. 8°. (Z.)

Bd. 1—3 vgl. ZfHB. XIII, 65; XV, 130; XVI, 37.

EDELMANN, M. J., השקפת התלמוד והעולם Die talmudischen Anschauungen in der Welt. Bjelostok 1912. 191 u. 1 S. 8°. (Z.)

—, —, העושר והעני Reichtum und Armut. Bjelostok 1913. 55 S. 8°. (Z.)

LEVIAS, C. אוצר חכמת הלשון Wörterbuch der hebräischen philologischen Terminologie. Dictionary of Hebrew philological

*) Die mit (Z.) bezeichneten Titel sind von Dr. *William Zeitlin* gesammelt. Fr.

terms. Part. II: רחיק — בטוא Leipzig, G. E. Stechert & Co., New-York, 1915. Colum. 161—352. Lex. 8°. Part. I vgl. ZfHB. XVI, 168. (Z.)

[Dass grossangelegte Werk ist hebräisch abgefasst mit Uebersetzung der Schlagworte ins Englische und Deutsche. „Part. II is published with the „subvention of the Jewish Publication Society „of America". Hoffen wir, dass durch die schicksalsschweren Zeitverhältnisse der Zufluss weiterer Subventionsmittel auch von Seiten anderer Literaturgesellschaften, nicht versiegen wird, damit das fernere Erscheinen dieses für jeden Hebraisten unentbehrlichen Handbuchs keine Verzögerung erfahre. Z-n.

SOKOLOW, N., תוכן הציונות. Ziele und Zweck des Zionismus. Warschau, Verlag Achiasaf, 1914. 168 S. 8°. (Z.)

SYRKIN, M. N., האופוזיציה הציונית. Die zionistische Opposition. Warschau, Verlag „Central" 1913. 8°. (Z.)

VOLKSBUCHER-VERLAG [הוצאת לעם] Jaffa 1912/14. [Heft 1—48 vgl. ZfHB XV, 264; XVI, 75].

49—50) Klausner, J., כתבי קדשנו, unsere heil. Schriften. 50 S. 51—52) Pimionowa, הסינים. Die Chinesen, eine ethnogr. Skizze hebräisch von J. Grasowsky. 50 S. 53) Almaliach, A., ארץ רפאים, Die Vorstellungen der alten Völker von der Unterwelt oder dem Aufenthalte der Toten, nach verschiedenen Quellen hebr. bearbeitet. 25 S. 54) Slepzowa, M., הקופים, die Affen, hebräisch von A. Abronin. 32 S. 55) Słepzowa, M., הנמלים, Die Ameisen, hebräisch von J. Matan. 21 S. 56) Grasowsky, J., Th. Macaulay, eine Biographie. 27 S. 57) ר' נחמן קרוכמל, אשר בן ישראל, eine biogr. Skizze. 29 S. 58—59) Rubakin, האש שבבטן האדמה, Das Feuer im Erdinnern, übersetzt von A. Saken. 1. Teil. 57 S. 60—61) Item, 2. Teil. 46 S. 62—64) Joffe, H., שמירת הבריאות בא"י, Hygiene in Palästina, aus dem Ms. hebr. übersetzt von M. Kritschewsky. 62 S. 65—66) Macalister, R. A. J., התרבות בארץ ישראל, A history of civilisation in Palestine, hebr. bearbeitet von אליעזר. 40 S. 67—76) Harwood, A., האדמה החדשה, Neueste agrikulturelle Erfolge in Amerika, hebräisch von J. Ceman. 198 S. 77—78) Boruchow, M., שיחות של רופא, Aerztliche Gespräche. 43 S. 79—80) Klausner, J., דון יוסף נשיא, Herzog von Naxos. Histor. Skizze. 87 S. 81) השלמת המין האנושי, Die Vervollkommnung des menschlichen Geschlechts nach Prof. הרנם?, hebr. von אליעזר. (Mit Anmerkungen und Zusätzen von M. Boruchow). 1. Heft. 28 S. 82) תורכיה הישנה והחדשה, Die alte und neue Türkei. Aus dem Russischen von X. 1. Heft. 28 S. (Z.)

---

b) Judaica.

ABRAHAM, M., Hebräische Lesefibel, zugleich e. Vorstufe zur Tefilla kezara. 6. verb. Aufl. Frankfurt a. M., J. Kauffmann, 1916. 40 S. 8°.

BEER, G., Hebräische Grammatik. 1. Bd. Einleitung, Schrift-, Laut- u. Formenlehre. Die Nomina (= Sammlung Göschen. Unser heutiges Wissen in kurzen, klaren, allgemeinverständlichen Einzeldarstellungen. Nr. 763). Berlin, G. J. Göschen, 1915. 144 S. 8⁰. M. 0,90.

BERGSTRASSER, G., Sprachatlas von Syrien und Palästina. 42 Tafeln nebst einer Uebersichtskarte u. erläut. Text. [Aus „Zeitschrift d. dtsch. Palästinavereins"]. Leipzig, J. C. Hinrichs, 1915. III, 54 S. 8⁰.

BIRNBAUM, N., Den Ostjuden ihr Recht. Wien, R. Löwit, 1915. 32 S. M. 0,60.

BOLLAND, G. J. P. J., De boeken der spreuken uit de leerzaal van zuivere rede. Leiden, A. H. Adriani, 1915. 237 S. 8⁰. f. 2,90.

CHANUKAFEST, Zum, 1915, ein Gruss an die deutschen Soldaten im Heere. Vom Verband der deutschen Juden herausgegeben. Berlin W. 35 [1915].

EICHRODT, W., Die Priesterschaft in d. Genesis. Diss. Heidelberg 1915. 54 S. 8⁰.

EPPENSTEIN, S., Beiträge zur Geschichte und Literatur im geonäischen Zeitalter. Berlin, Louis Lamm, 1913. 220 S. 8⁰.

[genauer Titel vgl. ZfHB. XVI, 119. Der fünfte Band der Geschichte von Graetz, in dessen Vorwort einst die vielgerügte Bemerkung gegen Zunz stand, hat sich in seiner Darstellung rasch als überholt erwiesen. Auf keinem Gebiete hat die Forschung in kurzer Zeit so viele neue Ergebnisse geliefert, vielleicht haben auch auf keinem andern Gebiete so viele tüchtige Gelehrte einander Hand in Hand gearbeitet, sicher sind auf keinem so viele neue Entdeckungen von Handschriften der Bereicherung und Berichtigung unserer Kenntnisse förderlich geworden. Auf dem im 5. Bande behandelten Gebiete der karäischen Geschichte und Literatur z. B. ist eine vollständige Umwälzung eingetreten, da die von Graetz benutzten Quellen sich fast alle als grobe Fälschungen erwiesen haben. Schon der dritten verbesserten Auflage von 1895 waren ergänzende Zusätze beigegeben worden, aber die bereits damals notwendige grundsätzliche Umarbeitung unterblieb. Erst die vierte, von Simon Eppenstein bearbeitete Auflage (Leipzig 1909) trägt dem derzeitigen Stande der Forschung Rechnung und berücksichtigt die bis dahin erschienene Literatur. Für wissenschaftliche Arbeiten ist sie allein brauchbar. An einzelnen Stellen ergab sich die Notwendigkeit, so umfassende Berichtigungen und Zusätze einzufügen, dass E. sie im Rahmen des Textes oder der Noten von Graetz nicht unterbringen konnte, sondern besondere, ergänzende Abhandlungen dazu schreiben musste, die in der „Monatsschrift" Bd. 52 (1908), 54—56 (1910—1912) allmählich erschienen und nun in dem hier angezeigten Bande mit einigen Nachträgen und Berichtigungen (S. 215—18) vereinigt sind. Kleinere Untersuchungen behandeln Bostanai (S. 8—6), das gegenseitige Verhältnis zwischen Exilarchat und Gaonat und die Lehrverfassung der

Metibtas (S. 7—23), sowie die geistige Tätigkeit in Palästina bis zum Beginn des X. Jahrh. (S. 24—64). Haben wir auch hier schon beachtenswerte Forschungen vor uns, so ist als besonders verdienstvoll auf die beiden letzten grossen Abhandlungen hinzuweisen. Die gründliche Untersuchung über „Saadia Gaon, sein Leben und seine Schriften" (S. 65 bis 148) gibt zum ersten Mal einen umfassenden Ueberblick über alle zugänglichen, neuentdeckten Quellen und bietet damit ein weit inhaltreicheres Bild vom Leben und Wirken dieses Begründers der wissenschaftlichen Erforschung des Judentums als wir bisher irgendwo hatten. Die fünfte und letzte Abhandlung nimmt die notwendig gewordene Untersuchung über „die Erzählung von den vier gefangenen Talmudisten" auf und kommt nach sehr eingehender Erörterung der Einzelfragen (S. 149 ff.) zu dem Endergebnis (S. 211), dass die von Abraham ibn Daud mitgeteilte Erzählung unhaltbar ist, dass vielmehr von den drei von ihm genannten Gelehrten jeder auf seine Weise an die Stätte seiner Wirksamkeit gekommen ist, dass sie keineswegs von einer gemeinsamen Heimat aus miteinander in Verbindung standen, dass ferner lange vor ihrer Einwanderung in ihrer neuen Heimat die Pflege der jüdischen Literatur verbreitet war. Man muss nicht gerade alle Einzelheiten in der Begründung, die Eppenstein seinen Schlussfolgerungen gibt, gutheissen und kann sie dennoch im Ergebnis billigen. Im grossen und ganzen hat er sicher das Richtige getroffen; dass nicht alle seine Aufstellungen unanfechtbar sind, hat er selbst dadurch anerkannt, dass er in den Nachträgen einzelne berichtigt und zurückgenommen hat. Mir z. B. will es immer noch nicht einleuchten, dass das für die Feststellung der Persönlichkeit des Elchanan b. Schemarja in Fostât vielfach herbeigezogene, von Neubauer in J. Q. R. VI, 222 f. veröffentlichte Bruchstück (vgl. S 164 ff.) aus Babylonien stammen soll. Meiner Ansicht nach ist ein derartig blühender Stil nur in Palästina geschrieben worden, die ganze Frage müsste daher unter diesem Gesichtspunkt noch einmal untersucht werden. Auch die Annahme über das מדרש קבוע S. 163 (Anm. 3, l. S. 124, 84) erscheint mir, da die benutzte Quelle lückenhaft ist, nicht gesichert. Nebenbei sei bemerkt, dass das Schreiben in Saadyana Nr. XLV erst einen Sinn gibt, wenn die Blätter umgestellt werden, denn S. 121 Z. 20 הוא במקום סנהדרין וראשה findet die direkte Fortsetzung in S. 118 משה רבינו: ומנהגות וכו׳, was auch B. Lewin, Charakteristik und Biographie des Rabbi Scherira Gaon, 1911, S. 5 Anm. 1 schon berichtigt hat. Am Schlusse des Fragments, bei Epp. S. 166, Anm. 6 herangezogen, ist בהסכמת כל חכמיה zu lesen; vgl. Lewin, das. S. 9, Anm. 1. Auch zu den früheren Abschnitten wäre mancherlei zu bemerken. Zu S. 7, Anm. 3 ist auf Neub. S. 18 und Anm. 6 zu verweisen, wo derselbe Ausdruck in Verbindung mit dem Talmudstudium vorkommt. Statt Mechasia sollten wir in Zukunft mit Saadyana S. 66 (vgl das. 63) das biblische Machseja (Jer. 32, 12) schreiben; die Lage des Lehrhauses denke ich mir in einem Vororte von Sura, so etwa, wie wir heute von einer Technischen Hochschule in Berlin sprechen, während es richtig Charlottenburg heissen muss; daher das Schwanken in den Quellen. Das. Anm. 2 ist die Folgerung aus den Worten ולמדבר גאונות unrichtig, Scherira wendet die ihm geläufigen Bezeichnungen für die Vergangenheit an, wie er auch die amoräischen Schulhäupter häufig Geonim nennt, vgl. ed. Neub. S. 32. Auch die Angelegenheit mit R. Jizchak erklärt sich nicht „ganz einfach", sondern bleibt weiter eine der dunkelsten Angaben Scheriras. Was die Verfassung und Tätigkeit der Lehrhäuser anlangt, so scheint mir bis-

her in der gesamten Literatur zu wenig zwischen den Kallamonaten und der übrigen Zeit unterschieden zu werden; ein Ministerium z. B. arbeitet anders, wenn das Parlament versammelt, und anders, wenn es wieder auseinander gegangen ist. Aber das sind schwierige Fragen, die sich nicht hier so nebenbei erörtern lassen. Ueber den Ursprung der Piutim verweise ich auf mein Buch Der jüd. Gottesdienst usw. S. 280 ff., S. 558 ff. Eppenst. S. 40 habe ich MS 1910, S. 355 richtig gestellt. Störend sind die Druckfehler, besonders in der Anführung der Literatur; auch dass die Verweise innerhalb des Buches immer noch die Seitenzahlen der Artikel in der Monatsschrift tragen, macht dem Leser unnütze Mühe. Wir sind Epp. für seine Studien zu aufrichtigem Danke verpflichtet, die mit vorbildlicher Gewissenhaftigkeit die gesamte weitzerstreute Literatur heranziehen und nach sorgfältiger Prüfung verwerten. *I. E.*]

EPSTEIN, J. S., Der gaonäische Kommentar zur Ordnung Toboroth. Eine kritische Einleitung zu dem R. Hai Gaon zuschriebenen Kommentar. Berlin, Mayer u. Müller, 1915. VI, 160 S. 8°. M. 5.

FELDSTEIN, H., Polen und Juden. Ein Appell, mit e. Vorwort von Josef *Sare*. Wien, (H. Goldschmidt), 1915. 20 S. M. 0,50.

FRIEDMANN, A., Sechs Trauungsgesänge. Für eine Singstimme mit Begleitung der Orgel oder des Harmoniums komponiert. Berlin [1914]. fol.

GEIGER, L., Die deutschen Juden und der Krieg (= Kriegspolitische Einzelschriften 3. Heft). Berlin, C. A. Schwetschke u. Sohn, 1915. 80 S. 8°. M. 1,20.

[Der Verf. behandelt die Frage nach der Teilnahme und der Bewährung der deutschen Juden in den vaterländischen Kriegen sowie nach den Empfindungen, mit denen sie die vaterländischen Kriege begleitet haben, seitdem sie das Bürgerrecht erlangt haben. Die Schrift umfasst einen Zeitraum von rund 100 Jahren und teilt ihn in 5 Abschnitte: I. die Zeit bis 1813 (S. 3—19), II. die Befreiungskriege von 1813 15 (S. 10—36), III 1815-1870 (S. 37 47), IV 1870 71 (S. 48 59), V 1871-1915 (S. 60-78). Sie geht von den sehr wichtigen Erörterungen aus, die darüber gepflogen wurden, ob die Juden überhaupt für den Kriegsdienst geeignet wären und ob ihnen nicht, da die Frage vielfach verneint wurde, die Emanzipation verweigert werden müsste, zeigt dann, in welcher Zahl die Juden von den Befreiungskriegen an an den deutschen Feldzügen teilgenommen haben, wie weit sie sich als Soldaten bewährt haben und dafür ausgezeichnet wurden. Um dieses Zahlenmaterial ist es bekanntlich sehr schlecht bestellt, der Vf. benutzt, soweit sie zugänglich sind, amtliche Materialien oder auf ihnen beruhende Statistiken. Er zeigt ferner, was die Juden hinter der Front in den vaterländischen Kriegen geleistet haben, in welcher Weise sie durch Krankenpflege, durch Geldspenden, in Dichtung und Rede patriotische Zwecke gefördert haben. Er verfolgt dabei die Ereignisse bis in die unmittelbare Gegenwart, bis zur Teilnahme der Juden an unserem grossen Weltkriege. Die Schrift ist volkstümlich

gehalten, man merkt aber überall, dass der Verf. die behandelten Fragen anderweitig wissenschaftlich behandelt hat und dass er, besonders in den literarischen Quellen, ausserordentlich belesen ist. Wer den angeregten Problemen wissenschaftlich weiter nachgehen will, findet dafür in den literarischen Notizen S. 79 f. weitere Hinweise. An störenden Druckfehlern sei bemerkt: S. 10 Kyrkans statt Hyrkans, S. 88 Simon statt Saul Wahl. *I. E.*]

GOTTSCHALK, R., Der jüdische Jugendgottesdienst nach Theorie und Praxis. Preisschrift der Maybaum-Stiftung. Berlin, M. Poppelauer, 1915.

GROTTE, A., Deutsche, böhmische u. polnische Synagogentypen vom 11. bis Anfang des 19. Jahrh. Herausg. mit Unterstützung d. Ges. zur Erforschung jüd. Kunstdenkmäler (E. V.) in Frankfurt a. M. Berlin, Der Zirkel, 1915. VIII, 104 S. mit 60 Abbildg. u. 24 eingedr. Tafeln. M. 5.

GRUSS, Ein, der Feldrabbiner an die jüdischen Kameraden im deutschen Heere [zu den Herbstfeiertagen 1915]. Herausg. vom Verband der deutschen Juden. Berlin 1915.

HARTMANN, R., Palästina unter den Arabern 632–1516. (Das Land der Bibel. Gemeinverständliche Hefte zur Palästinakunde. Im Auftrage des Deutschen Vereins zur Erforschung Palästinas her. v. Prof. Lic. Dr. G. Hübscher. Band I, Heft 4). Leipzig, Hinrichs, 1915. 53 S. 8°.

[In diesem Schriftchen erhalten wir eigentlich nicht eine Geschichte Palästinas unter den Arabern als vielmehr eine Darstellung der arabischen Herrschaft in Palästina seit den Anfängen der Eroberung dieses Landes durch die unmittelbaren Nachfolger Muhammeds bis zur Schlacht bei Dabiḳ in Nordsyrien (24. Aug. 1516), nach der die Oberherrschaft auf die osmanischen Türken übergegangen ist. In einer kurzen Einleitung wird Palästina treffend als ein Grenzland und seine Bevölkerung als eine gemischte charakterisiert. Unter dieser Mischbevölkerung finden wir schon in vorislamischer Zeit ein Bevölkerungselement von relativer Rassenreinheit, nämlich die Araber, die ihre Spuren in den safaitischen Inschriften hinterlassen haben. Die eigentliche Darstellung zerfällt in 5 Abschnitte: I. Die Eroberung durch die Muslime. II. Die Omajjadenzeit. III. Vom Sturz des Omajjadenreiches bis zum Beginn der Kreuzzüge. IV. Die Zeit der Kreuzfahrer und der Ejjubiden und V. Die Mamlukenzeit. Die Eroberung durch die Araber bedeutete nicht nur für die Juden, sondern auch für nichtorthodoxe Christen eine Erleichterung des Druckes „ein Gefühl, das in der zeitgenössischen syrischen Literatur seinen Ausdruck gefunden hat“ (S. 18). Die Zeit der Omajjaden mit dem Hauptsitze Damaskus bedeutet die Glanzperiode Palästinas. Der Gründer der Dynastie Mu‘awija, lässt sich 660 in Jerusalem als Chalif huldigen, und einer seiner Nachfolger, ‘Abd-al-Melik (685–705), wollte sogar, da sich Mekka in den Händen seines Rivalen, Ab dallah ibn Zubeir, befand, Jerusalem zum Wallfahrtsort machen. Diese Tatsache hatte zur Folge, wie Goldziher nachgewiesen hat, dass Traditionen erdichtet wurden, welche zur Aufgabe hatten, die besondere Würdigkeit des Heiligtums

in Jerusalem in den Vordergrund zu stellen (Muh. Stud. II, 35 ff.; vgl. die Zeitschrift „Der Islam“ VI, 18 ff. Mit der Tronbesteigung der Abbasiden und der Verlegung des Mittelpunkts nach Egypten sinkt Palästina zu einer entlegenen Provinz, aber seine Leidensgeschichte hat das Land erst unter der Herrschaft der Franken und mit einer gewissen Genugtuung hebt H. hervor (S. 42), dass die Haltung des Besiegers von Jerusalem im J. 1187 (Saladin) im gewollten Gegensatz zu der der Sieger von 1099 (Kreuzzügler) gestanden hat: der Einnahme folgte keine Menschenschlächterei. Aus der Zeit der Mamlukensultane haben sich auch in Palästina prachtvolle Denkmäler der islamischen Kunst erhalten, es war aber doch eine Zeit des Verfalles. — Der Verf. schöpft durchaus aus primären Quellen, wenn er sie auch nicht nennt.[1]) Die Darstellung ist, dem Charakter der Publikation entsprechend, eine populäre aber zu sehr gedrängt. Sie sollte etwas ausführlicher gehalten sein. Besonders die Art der Verwaltung und das Verhältnis zu den Andersgläubigen sollten mehr berücksichtigt werden. Als interessantes Beispiel möchte ich das Verbot anführen, das von dem Gouverneur in Ramle an den jerusalemischen Gaon, Salomo b. Jehuda, ergangen ist, den Bann über jemand zu verhängen (v. REJ. 48, 156). Auch müsste einer eventuellen zweiten Auflage, die wir diesem Schriftchen sehr wünschen, eine Karte Palästinas hinzugefügt werden. *Samuel Posnanski*].

JONAS, H., De ratione, qua inter Josephum et litteras rabbinicas intercedit. Diss. Breslau 1915. 69 S. 8⁰.

KAMINKA, A., Der Kirchenhymnus „Dies irae“ und seine Beziehungen zu hebräischen Bussgebeten. [S. A. a. „Freie Jüdische Lehrerstimme“, Jhrg. 4, Nr. 5 u. 6]. Wien, Selbstverlag, 1915.

KILLERMANN, S., Die Blumen des hl. Landes. Botanische Auslese, eine Frühlingsfahrt durch Syrien und Palästina. 1. u. 2. Tl. Leipzig, J. C. Hinrichs, 1915. 44 S. mit 6 Abb. auf 3 Tafeln u. 35 S. m. 4 Abb. auf 2 Tafeln. 8⁰. M. 1,20.

KLAEHN, Th., Die sprachl. Verwandschaft d. Quelle K. d. Samuelisbücher m. d. Quelle J des Heptateuch. Diss. Rostock 1914. VIII, 54 S. 8⁰.

---

[1]) Diese Quellen, sowohl die historischen als auch die geographischen, liegen, soweit sie gedruckt sind, gesammelt in russischer Uebersetzung in dem grossen Werk von Mjednikoff „Palästina seit seiner Eroberung durch die Araber bis zu den Kreuzzügen nach arabischen Quellen“ vor. Die Uebersetzung bildet Teil II des Buches und besteht aus 3 grossen Bänden (Petersburg 1897). Teil I enthält eine Analyse der Quellen und der Ereignisse (ib. 1903). Es sollte noch ein Teil III hinzukommen, der eine geographische Geschichte Palästinas in diesem Zeitraum nach den arab. Quellen enthalten sollte. Er ist aber meines Wissens nicht erschienen. Danach ist auch H. S. 51 zu berichtigen.

KLAUS, H., Judenfrage und Deutschtum im Kriege. [Aus „Natur u. Gesellschaft"] Berlin-Lichterfelde-Ost, Soziol. Verlag, 1915. 16 S. M. 0,75.

KRIEGSVORTRÄGE, gehalten im Zentralverein deutscher Staatsbürger jüd. Glaubens von Horwitz, Fuchs, Holländer, Werner. Berlin SW., Lindenstr. 13, Verlag des Zentralvereins deutscher Staatsbürger jüd. Glaubens, 1915.

KURREIN, A., Das Kaddisch der Trauernden. 3. Aufl. Frankfurt a. M., J. Kauffmann, 1915. 16 S. 8⁰. M 0,25.

LAUER, C. H., Zur Renaissance der hebr. Sprache. [S. A. aus d. „Israelitischen Wochenblatt".] Zürich 1915.

LEIMDÖRFER, D., Zwei Festhomilien über „Unsere Gottesheiligung, Keduschah". Frankf. a. M., J. Kauffmann, 1915.

LEWNER, J., Agada-Sammlung. Für d. Jugend ausgewählt, übers. u. mit Zusätzen versehen von B. *Gottschalk*. 1. Bd: Von der Schöpfung bis Joseph. Berlin, M. Poppelauer, 1915. 106 S. 8⁰. M. 1,60.

MAYER, G., Der Prophet Hesekiel in relig. Betrachtungen für d. moderne Bedürfnis. Gütersloh, Bertelsmann, 1915. 173 S. 8⁰. M. 3,60.

MICHELET, S., Forberedelsen for Kristus i Israels religions historie. Fra Mose tol profeterne. Christiania, Aschehoug u. Co., 1915. 8⁰. Kr. 5,40.

MIESES, J., Die älteste gedruckte deutsche Uebersetzung des jüdischen Gebetbuches aus dem Jahre 1530 und ihr Autor Antonius Margharita. Eine literarhistorische Untersuchung. Wien, R. Löwit, 1916. 57 S. 8⁰. M. 2.

NATIONALKALENDER, Jüdischer, auf das Jahr 5676: 1915/1916. Wien, R. Löwit, 1915.

NIEMIROWER, J. F., Frei und Treu. Jabnehistische Essays. Bukarest 1914. 205 S. 8⁰.

NÖTSCHER, Fr., Die Gerechtigkeit Gottes bei den vorexilisch. Propheten. Ein Beitrag zur alttestamentlichen Theologie. (= Alttestamentliche Abhandlungen. Hrsg. v. Nikel. VI. Bd. 1. Heft.) Münster, Aschendorff, 1915. VI, 122 S. 8⁰. M. 3,40.

PERITZ, I. J., Old Testament history. New York, Abingdon Press, 1915. Doll. 1,50.

RIESSLER, P., Kriegspsalmen. Ausgewählte Psalmen Davids, übers. u. kurz erläutert. Kempten, J. Kötel, 1915. V, 76 S. m. Titelbild. M. 0,90.

ROSE, A., Schire Jaakow, gemischte und Männerchöre, Soli und Rezitation für den israel. Gottesdienst mit und ohne Begleitung der Orgel. Hannover [1914] fol.

SCHECHTER, S. Seminary Adresses and other Papers. Cincinnati, Ark Publishing Co., 1915.

SCHEWUAUSFEST, Zum, — dem Tag der Offenbarung — 1915, ein Gruss an die jüd. Soldaten im deutschen Heer vom Verband der deutschen Juden. Hrsg. v. Verband der deutsch. Juden, Berlin W. 35. Berlin 1915.

SEGEL, B., Morija und Golgatha. (Verb. u. vielfach erweitert. Abdr. aus „Ost und West".) Berlin, M. Poppelauer, 1915. 24 S. 8⁰. M. 0,60.

SINGERMANN, F., Ueber Juden-Abzeichen. Ein Beitrag zur sozial. Geschichte des Judentums. Berlin, L. Lamm, 1915. 51 S. 8⁰. M. 2,50.

SPANIER, M., Leutnant Sender. Blätter der Erinnerung für seine Freunde. Aus seinen Feldpostbriefen zusammengestellt. Hamburg, M. Glogau jr., 1915. 80 S. mit 1 Bildnis. 8⁰. M. 1.

TSCHERNOWITZ, C., Die Entstehung des Schulchan Aruch. Diss. Würzburg 1915. 79 S. 8⁰.

WILDE, G., Religiöse Bilder. Predigten. Berlin, M. Poppelauer, 1914. 102 S. 8⁰. M. 3.

Deutsche anonyme Schriften über Juden und Judentum.

Gesammelt von **A. Freimann.**

Erste Reihe.

1) Abconterfeiung oder gestalt, Wahrhafftige, des angesichts Leupold Jüden, sampt fürbildung der Execution, welche an jhme . . . nach innhalt Göttliches und Keyserliches Rechten vollnzogen worden ist. L. T. Z. T. (Verf. Leonh. Thurneißer zum Thurn.) [Berlin 1573].

2) Abhandlung die bürgerlichen Rechte und Verfassungsverhältnisse der Israelitischen Gemeinde zu Frankfurt am Main betr. (Vrf. Peter Joseph Floret.) O. O. 1817.

3) Abhandlung vom Nutzen und den Absichten der Sabbatsfeyer. (Vrf. K. G. Klein.) Breslau 1766.

4) Abhandlung von der Ursach des Auszugs der Israeliten aus Aegypten, nach dem Bericht einiger Profanscribenten. (Vrf. Joh. Siegm. Kripner.) [Erlangen 1746].

5) Abriss der hebr. Kultur bis auf das Zeitalter Jesu . . . (Vrf. C. H. L. Pölitz.) 1795.

6) Abriss, Kurzer, einer Geschichte der Moral oder Sittenlehre der Hebräer, von den ältesten Zeiten bis auf den Anfang der christlichen Epoche. (Vrf. D. A. C. Rose.) Leipzig 1800.

7) Acosta, Uriel, Selbstbiographie. (Hrsg. u. Uebs. Emil Weller.) Leipzig 1849.

8) Actenstücke, Gesammelte, und öffentliche Verhandlungen über die Verbesserung der Juden in Frankreich. A. d. Französischen. Hamb. 1806 u. 1807. (Hrsg. F. Alex Bran.)

9) Adelheid Zunz. Ein Angedenken für Freunde. (Vrf. Fürchtegott Lebrecht.) Berlin 1874.

10) Alterthümer, Die, des Israelitischen Volks. (Vrf. Aug. Rücker.) Berlin 1817.

11) An das antisemitische Volk. Ueber das Thun und Lassen der Juden. (Vrf. Heinrich Leitner.) Wien 1896.

12) An das Breslauer Publikum ein Wort des Friedens zur Beseitigung des über die von Herrn Pastor Hermes am 2. Weihnachtstage gehaltene Predigt ausgebrochenen Streites. Von S. P. (Vrf. S. S. Pappenheim.) Breslau 1804.

13) An die Juden und für die Juden. Ein Wort aus der Sprache des Herzens. (Vrf. Chrstn. Aug. Valentiner.) Hamburg 1872.

14) An meine Brüder aus dem Hause Israel. (Hrsg. Jeremias Heinemann.) Berlin 1814.

15) Andachtsstunden, Israels, ein Erbauungsbuch für das weibliche Geschlecht in allen Verhältnissen des Lebens. Bearbeitet von mehreren jüdischen Schriftstellern. Verbessert und mit vielen Zusätzen vermehrt von einem sachkundigen Gelehrten. (Vrf. H.. Frank.) Sulzbach 1846.

16) Anecdoten von guten Juden; mit einem Anhange von jüdischen Weisheits-Lehren. (Vrf. J. Chr. Gädike, C. H. G. Witte.) Berlin 1805. 2. Aufl. Berlin 1807.

17) Anklagen der Juden in Russlands wegen Kindermords, Gebrauchs von Christenblut und Gotteslästerung . . . (Hrsg. Robert Lippert.) Leipzig 1846.

18) Ankündigung eines Unterrichts in der mosaischen Religion und in den dieselbe betreffenden Kenntnissen, in zweck-

mässigen Vorträgen und Unterhaltungen, für Israeliten. (Vrf. Philipp Lazarus Hurwitz.) Berlin 1822.

19) Anmerkungen, Jüdische, zu den Bemerkungen eines Protestanten über die Confession der 22 bremischen Pastoren. Von einem Juden. (Vrf. Samson Rafael Hirsch.) Oldenburg 1841.

20) Anmerkungen zu der Schrift des Herrn Dohm, über die bürgerliche Verbesserung der Juden von J. C. U. (Vrf. Johann Christoph Unzer.) Altona 1782.

21) Annalen der Juden in den preussischen Staaten, besonders in der Mark Brandenburg. (Vrf. Anton Balth. König.) Berlin 1790. anastat. Nachdruck Berlin 1912.

22) Ansprache an die Männer und Frauen der israelitischen Religionsgesellschaft dahier. (Vrf. S. Süsskind.) Wiesbaden 1876.

23) Anstellung, Die, israelitischer Lehrer an preuss. Gymnasien und Realschulen. Ein Wort zur Aufhellung der Sachlage von einem practischen Schulmanne. (Vrf. W. Freund.) Berlin 1860.

24) Anti-Israel, eine Vorlesung in der Akademie zum grünen Esel als Antrittsrede gehalten. Aarau 1819. (Vrf. Carl Christ. Ernst Graf Benzel-Sternau.)

25) Antisemiten, Die, und Bismarck dazu einiges über alten u. neuen Kurs, Bedientenhaftigkeit u. s. w. Ein offenes Wort von dem Verfasser der Schrift: „Grosspreussen oder die verfehlte Neugestaltung Deutschlands". (Vf. Branmann.) Leipzig 1892.

26) Antisemitismus, Der, der Gegenwart und seine Abwehr. Ein Weckruf an die deutschen Juden. (Vrf. F. Schacht.) Mülhausen 1895.

27) Antisemitenagitation, Die, und die deutsche Studentenschaft. (Vrf. Ludwig Quidde.) Göttingen 1881.

28) Antisemitismus, Der, und das freisinnige Judentum . . . (Vrf. Fritz Auerbach.) Frankfurt a. M. 1893.

29) —, —, vom katholischen Standpunkte als Sünde verurtheilt. (Vrf. Julius Lang.) Wien 1890.

30) Antiquitäten-Lexicon, Curiöses, darinnen . . . einige tausend Wörter aus dem jüdischen, . . . Alterthum . . . erklärt werden. (Vrf. Christ. Schöttgen.) Leipzig 1719.

31) Anweisung, Kurze und gründliche, zur teutsch-jüdischen Sprache. (Vrf. J. P. Lütke.) Freiberg 1733.

32) Apion. Ein Culturbild aus dem ersten christlichen Jahrhundert. (Vrf. Moritz Friedländer.) Wien 1883.

33) Apologie für die unterdrückte Judenschaft in Deutschland, an den Congress zu Rastadt 1798 gerichtet. (Vrf. Andreas Riem.) o. O. 1798.

34) Aufruf an die Freunde der Wahrheit, des Lichts und der Menschheit. (Vrf. Dernburg.) [Mainz 1831].

35) Aufruf an die gelehrten einflussreichen Rabbinen des neunzehnten Jahrhunderts. (Vrf. Josef Dormitzer.) Prag 1841.

36) Aufruf, Patriotischer, eines treuen Israeliten an die Fürsten Deutschlands. (Vrf. Elias Birkenstein.) Büdingen 1816.

37) Ausgrabungen, Die, auf den jüdischen Begräbnisplätzen in Griesheim a. M. (Vrf. Eduard Feist.) [Rödelheim 1898].

38) Ausstellung Hebräischer Druckwerke (der Stadtbibliothek zu Frankfurt a. M.). (Vrf. A. Freimann.) 2. Aufl. Frankfurt a. M. 1902.

39) Auswahl historischer Stücke aus hebräischen Schriftstellern vom zweiten Jahrhundert bis auf die Gegenwart. (Vrf. J. Zedner.) Berlin 1840.

40) Auszug eines Schreibens von einem Juden zu B.(reslau) an seinen Freund zu P.(less) in Oberschlesien. (Vrf. S. S. Pappenheim.) Breslau [1803].

41) „Autoemancipation!" Mahnruf an seine Stammesgenossen von einem russischen Juden. (Vrf. Leo Pinsker.) Berlin 1882.

42) Badstub, Der Judenn. Eyn Anzeygung irer manigfeltigen schedlichen Hendel zur warnung allen Christen. (Vrf. Philipp v. Allendorf) o. O. 1535.

43) Baldober, Entdeckter jüdischer, oder Sachsen-Coburgische Acta Criminalia wider eine jüdische Diebs- und Rauber-Bande. (Vrf. Paul Nicol. Einert.) Coburg 1737.

44) Beantwortung der Bemerkungen über die Duldung der Juden . . . (Vrf. Fr. Wilh. Reinh. Bergesonn.) Mitau 1787.

45) Beantwortung einer Recension der Briefe eines reisenden Juden . . . (Vrf. H. E. Teuthorn.) [Giessen] 1776.

46) Bedenken für das jüdische Volk bezüglich seines bisherigen Zustandes und seiner Erwartungen. Vorgelegt aus Moses und der Propheten heiligen Schriften von einem evangeli-

Pfarrer, welcher den Juden wohl will. (Vrf. K. Blendinger.) Nürnberg 1845.

47) Bedeutsamkeit, Die, der Juden in Leipzig. (Vrf. Isidor Kaim.) Leipzig 1842.

48) Beispiele, Denkwürdige, aus der Kirchengeschichte. (Vrf. E. S. Nathan.) Hamburg 1835.

49) Beitrag zur Würdigung der Wirren im Judenthume von J. M . . . s. [Vrf. Isak Mieses.] Leipzig 1845.

50) Beiträge zur Sache der bürgerlichen Verhältnisse der Israeliten in Kurhessen von J. P. (Vrf. Jakob Pinhas.) Kassel 1832.

51) Beleuchtung der „Zusatzbestimmungen zu dem Regulativ der Israelitischen Gemeinde“. (Vrf. Samson Raphael Hirsch.) Frankfurt a. M. 1877.

52) Beleuchtung eines dunkeln Ballsaales. Ein Wort zur Zeit von Wse. (Vrf. Ludwig Reinhold Walesrode.) Königsberg 1841.

53) Beleuchtung eines ministeriellen Gutachtens über die Lage Juden im K. Polen. Veranlasst durch kais. Willen und büreaukrat. Willkühr. (Vrf. Jastrow?) Hamburg 1859.

54) Bemerkungen über eine französische Uebersetzung des Talmuds. (Vrf Halberstamm.) Warschau 1827.

55) Bemerkungen über die bürgerliche Verbesserung der Juden veranlasst bei der Frage: Soll der Jude Soldat werden? (Vrf. Saul Ascher.) Berlin 1788.

56) Bemerkungen über die Duldung der Juden. (Vrf. Chr. David Braun.) [Mitau] 1787.

57) Bemerkungen zu den Schriften der Herren Professoren Rühs und Fries über die Juden und deren Ansprüche auf das deutsche Bürgerrecht. (Vrf. Jakob Weil.) Frkf. a. M. 1816.

58) Bericht, Höchstwichtiger actenmässiger, als Beitrag zur Geschichte der Juden . . . (Vrf. Georg Fr. Dan. Göss.) Franken [Nürnberg] 1804.

59) Bericht und Anträge der Kommissionsminderheit an den Grossen Rath betr. das Gesuch um hoheitliche Anerkennung einer israel. Kultusgemeinde in St. Gallen. Vom 29. October 1864. (Vrf. Weder.) [St. Gallen 1864].

60) Berichtigung, ganz gehorsamste, betreffend: der Bericht der Petitions-Commission des Abgeordneten-Hauses Nr. 185. Journal II N. 682 in Beziehung auf die hochdemselben unter den 15. Febr. 1858 u. 8. März 1859 überreichten Petitionen,

betreffend: Kirche u. Staat. Als Manuscript gedruckt. (Vrf. A. M Lewin) Graetz [186.].

61) Betrachtung, Philosophische, über Theologie und Religion überhaupt und über die jüdische insonderheit. (Vrf. Joh. Heinr. Schulz = Joh. H. Zopf.) Frankfurt und Leipzig 1784.

62) Betrachtungen in Hinsicht der jüdischen Nation. (Vrf. Joh. Gli. Grose.) Berlin 1805.

63) Betrachtungen, Schriftmässige, 1) über das Haus Israel; die letzte Zeit, in welcher wir nach der Offenbarung J. C. jetzt wirklich leben u. 3) über diese Offenbarung selbst, aufgesetzt von einem Laien, im Jahre 1794. (Vrf. Joh. Gli. Grose.) Leipzig 1796.

64) Betrachtungen und Widerlegungen. 1. 2. (Vrf. Josef Aub.) Nürnberg 1839.

65) Bewegung, Die antisemitische, ein nationaler Freiheitskampf.. (Vrf. Walther Rödenbeck.) [Spandau 1893].

66) Beweis, Dreyfacher, 1) daß die Promotion eines Juden zum Doktorn der Medicinae gegen die Christliche Religion . . . (Vrf. Joh. Heinr. Schütte.) Frankfurt und Leipzig 1745.

67) Bibliothek, Die rabbinische, des Berliner Bethamidrasch. (Vrf. Fürchtegott Lebrecht.) [Berlin 1852.]

68) Bismarck, Fürst, und der Antisemitismus. (Vrf. Joseph Popper.) Wien 1886.

69) Bitte, unterthänigste, des Salomon Hirsch um allergnädigste Revision derjenigen organischen Edikte und gesetzlichen Anordnungen, welche die staatsbürgerl. Rechte der Bekenner der mosaischen Religion betreffen. de dato Würzburg, d. 2. Apr. 1819. (Vrf. Is. Bernays?) [Würzburg 1819].

70) Bitten und Wünsche der Israeliten des Königreichs, dargestellt in einer an den König und die Stände gerichteten Eingabe v. Nov. 1827. (Vrf. Marum Sam. Mayer.) Stuttgart 1828.

71) Blätter, Fliegende, über das Verhältniß der Judenfrage zu Norddeutschland, Norwegen und den deutschen Protestantismus. (Vrf. Eduard Cohn.) Hamburg 1844.

72) Blick, Ein, in das gefährliche Treiben der Judensippschaft. Von einem Deutschen. (Vrf. Herm. v. Scharff-Scharffenstein.) Augsburg 1851.

73) Blinden-Institut, Das, auf der hohen Warte bei Wien. Monographie nebst wissenschaftlichen und biographischen Beiträgen. (Vrf. Ludwig August Frankl.) Wien 1873.

74) Blutbeschuldigung, Die, gegen die Juden von christlicher Seite beurtheilt. (Hrsg. Emanuel Baumgarten.) Wien 1883.

75) Bne Zion. Ein religiös-moralisches Lesebuch für die Jugend israel. Nation. (Bearb. Herz Homberg.) Wien 1810. 1812.

76) Börne u. Treitschke. Offenes Sendschreiben über die Juden an Löb Baruch (Ludwig Börne). (Hrsg. Julius Stein.) Berlin 1880.

77) Botschaft, Frohe. Wahre Lösung der Judenfrage. (Vrf. R. v. Lubomir Treter, Mieczysl.) Wien 1880—81.

78) Brief, Offener, an A. Adler. Als Antwort auf ein Sendschreiben an die 77 „sogenannten Rabbiner, die durch Verdächtigung und Verläumdung zu gewinnen wähnen". Von einem seiner Jugendfreunde K—m. (Vrf. Rafael Kirchheim.) [Frankfurt a. M.] 1845.

79) Brief, Offener, an den Königlichen Geheimen Regierungsrath Dr. Heinrich von Treitschke. Von einem deutschen Israeliten. (Vrf. Arnold Kalischer.) Berlin 1888.

80) Briefe an eine chrisliche Freundin über die Grundwahrheiten des Judenthums. Mit einem biographischen Vorwort von Leopold Stein. (Vrf. Esther Izates.) Leipzig 1883.

81) Briefe eines Neulings an den Verfasser der politischen Gespräche aus dem Reiche der Todten. (Vrf. Jakob Stern.) St. Goar An. IX. de la Rep. [Frankfurt am Main, Varrentrapp, 1802.]

82) Briefe eines reisenden Juden über den Zustand des Religionswesens. (Vrf. Heinrich Fr. Teuthorn.) Marburg 1776. 2. Aufl. 1777.

83) Briefe einiger Portugiesischen und Teutschen Juden an Voltaire; aus dem Franz. (Vrf. Friedr. Klose) Danzig 1773.

84) Briefe, Neunzehn, über Judenthum. Als Voranfrage wegen Herausgabe von „Versuchen" desselben Verfassers „über Israel und seine Pflichten", herausgegeben von Ben Usiel. (Vrf. Samson Raphael Hirsch.) Altona 1836.

85) Briefe über die mosaischen Schriften und Philosophie. Samml. I. (Vrf. Joh. Friedr. Wilh. Jerusalem.) Braunschweig 1762. 3. Aufl. 1783.

86) Briefe, Vertraute, über neuere jüdische Schriftsteller. 1. (Vrf. A. Johlson.) Bockenheim bei Frankfurt a. M. 1845.

87) Briefe, Zwei, an den heiligen Geist im Konzil. (Vrf. Simon Szántó.) Wien 1870.

88) Briefe, Zwey, über die bürgerliche Verfassung der Juden. (Vrf. Joh. Chr. Erich v. Springer.) O. O. 1781—82.

89) Briefwechsel einer englischen Dame über das Judenthum und Semitismus. (Vrf. Heinrich Grätz.) Stuttgart 1879.

90) Bruchstücke eines rabbinischen Hiob-Commentars. (Hrsg. Joh. Gildemeister.) Bonn 1874.

91) Bullen, Die päpstlichen, über die Blutbeschuldigung. (Hrsg. Moritz Stern.) Berlin 1893.

92) Bürger, die preußischen, des jüd. Glaubensbekenntnisses . . . (Vrf. Selig Cassel.) Leipzig 1847.

93) Calender der jüdischen Gemeinde zu Berlin 5607. (Hrsg. Jeremias Heinemann.) Berlin 1846.

94) Catalog der Bibliothek der Synagogen-Gemeinde zu Breslau. (Vrf. M. A. Levy. Vorwort u. Beschreibung der beiden Hdschr. S. 125—28 von Abr. Geiger.) Breslau 1861.

95) Catalogus der seit vielen Jahren berühmten . . . hebräischen Bibliothek des . . . Herrn David Oppenheimers. (Vrf. Isr. Breslau.) Hamburg 1782.

96) Christenschutz — nicht Judenschutz. (Vrf. Jos. Rebbert.) O. O. 1876.

97) Christus von einem Juden. (Vrf. David Farbstein.) [Zürich 1898].

98) Circumcision, Die, der Israeliten beleuchtet vom ärztlichen und humanen Standpunkte . . . (Vrf. Eugen Levit.) Wien 1874.

99) Dankopfer, Ehrerbietiges, für die der Bayreuthischen Judenschaft gnädigst gestattete Erlaubniß, für ihre Todten unweit Bayreuth eine Ruhestatt einzurichten. (Vrf. Lozenz Joh. Jac. Lang.) Bayreuth 1787.

100) Darstellung, Actenmässige, des Bürgerrechts der Israeliten zu Frankfurt a. M. (Vrf. Ludwig Börne.) Rödelheim 1816.

101) Denkschrift über die bürgerlichen Verhältnisse der Hamb. Israeliten . . . (Vrf. Gabriel Riesser) o. O. 1831.

102) Denkschrift über die Stellung der Juden in Oesterreich. (Vrf. Heinr. Jaques.) Wien 1859.

103) E pur si muove! Ein Beitrag zur Lösung der Judenfrage . . . (Vrf. Miecislaus Ritter v. Lubomir Treter.) Bamberg 1881.

104) Ehre, Die gerettete, Moses bey dem von ihm zerstörten güldenen Kalbe . . . (Vrf. Georg Chn. Ittershagen.) Riga 1794.

105) Einladungsschreiben der sämmtlichen Handelsjuden auf den Leopoldstädter Jahrmarkt in Wien . . . (Vrf. M. C. Voll.) Wien 1782.

106) Einleitung in die Kenntnis der hebräisch-biblischen Schriften für angehende Leser derselben. (Vrf. Josef Levin Saalschütz.) Wien 1833.

107) Eisig Schmul, oder die Missheirathen. (Vrf. Wolfg. Andr. Schöpfel.) Quedlinburg 1823.

108) Erbauungen. Eine Schrift für Israeliten zur Beförderung eines religiösen Sinnes . . . (Hrsg. S. Günsburg und Ed. Kley.) Berlin 1813—16.

109) Erläuterungen der jüdischen Geschichte, bis zur Zerstörung Jerusalems durch die Römer . . . (Vrf. Joh. Fr. v. Gaab.) Tübingen 1824.

110) Erlösung, Die wahre, vom Antisemitismus von einem getauften Juden. (Vrf. Köri.) Leipzig 1883.

111) Ermahnung, Religiöse, von einem Israeliten, seinen Mitbrüdern gewidmet von Rab.: J. J. L. (Vrf. Joel Levy.) Basel o. J.

112) Eröffnung der Lämmel'schen Anstalt. (Vrf. Ludwig August Frankl.) O. O. 1856.

113) Etwas über die Judenschaft zu Dresden. (Vrf. Joh. Chr. Hasche.) [Dresden 1781].

114) Etwas über Judenduldung. (Vrf. Carl Fr. Lebr. Holzer.) Halle 1791.

115) Etwas von dem ehemaligen Aufenthalte der Juden in Ulm. (Vrf. Georg Veesenmeyer.) Ulm 1797.

116) Etwas zum Schutz des angegriffenen Gebrauchs der hebräischen Sprache bei den Gebeten der Juden in den Kgl. preussischen Staaten. (Vrf. Lewin Benjamin Dohm.) Breslau 1812.

117) Expectorationen, Jüdische, über raffinirtes Makeln. (Vrf. Joh. E. Fr. Wilh. Müller.) o. O. [18??].

118) Fackel der Wahrheit. Eine kritische Beleuchtung des Philippson'schen Bibelwerkes von einem orthodoxen Bibelfreunde. 1. (Vrf. Seligmann Baer Bamberger.) Würzburg 1860.

119) Familien, Geadelte, jüdische. (Vrf. Theodor Schön.) Salzburg 1891. (Nach anderen Vrf. Carl Planck; oder Julius Sylvester?)

120) Festhalten am Gesetze, Fortschritt im Geiste. Eine Stimme in Israels heutigen Wirren, von einem Gläubigen. (Vrf. J. Bonn.) Hamburg 1842.

121) Fischerin, Die kleine jüdische. Parodie im jüdischen Dialekt. (Nach bekannter Melodie). (Vrf. Carl Lorens.) Wien [1885].

122) Fluch, Des Juden. Historische Erzählung. (Vrf. Ed. Chph. Marquard.) Hamburg 1844.

123) Form und Glaubensfragen bey der Taufe zweyer Juden zu Zürich den 12. Merz 1771. (Vrf. Joh. Kasp. Lavater.) [Zürich 1771].

124) Frage, Offene, über den allgemeinen Rabbiner-Verband Deutschlands von einem conservativen Rabbiner. (Vrf. Seckel Bamberger.) Strassburg i. E. 1899.

125) Fragmente aus einer ältern Denkschrift über die Organisation der israelitischen Gemeinden in den deutschen Bundesstaaten namentlich in Kurhessen. (Vrf. Jakob Pinhas.) Cassel 1832.

126) Freuden-Hymne nach Erscheinung S. K. M. Nicolai's I. in der Stadt Wilna. Von den edelsten Izraeliten dieser Gemeinde. (Vrf. W. Tugendhold.) Wilna 1829.

127) Fund, Der neueste antisemitische. Zur Beleuchtung der antisemitischen Interpellation der Herren Schneider, Scheicher . . . (Vrf. Jos. Sam. Bloch.) Wien [1883].

128) Fürbildung der Abweichung Israels. (Vrf. Nic. Tscheer.) Amsterdam [Büdingen] 1710.

129) Gabriel. (Vrf. Salomon Kohn.) [Prag 1854].

130) Gallerie der Sipurim, eine Sammlung jüdischer Sagen, Märchen und Geschichten. (Hrsg. WolfPascheles.) Prag 1847.

131) Gebet welches von dem Frankfurter Oberrabiner verfasst, und nach der am 5ten July 1792 glücklich vollzogenen Kayserwahl, von der Frankfurter Judengemeine in der erleuchteten Synagoge, am Freytag Abend, den 13ten July 1792 unter der hiezu angestimmten Chormusique feyerlich abgelesen worden ist. (Vrf. Pinchas Hurwitz Levi ben Zebi Hirsch.) O. O. 1792.

132) Gebet welches von dem Frankfurter Oberrabiner verfasst, und von der Frankfurter Judengemeine in der Judensynagoge, nach glücklich vollzogener Kayserwahl, am 1ten October 1790, am grossen Freuden- oder Fest der Thora,

in währendem Herumtragen der sämtlichen Gesetzrollen und bey erleuchteter Synagoge, feyerlich abgelesen worden ist. (Vrf. Pinchas Hurwitz Levi ben Zebi Hirsch.) O. O. 1790.

133) Gebete der Juden auf das ganze Jahr. (Uebs. David Friedländer.) Berlin 1786.

134) Gedanken aus dem Tagebuche eines Juden über die grossen Propheten der europäischen Geschichte. (Vrf. Elias Salomon Nathan.) Hamburg 1836.

135) Gedanken eines Mitgliedes der gesetzgebenden Versammlung über die angetragene Regulirung der Verhältnisse der hiesigen Judenschaft. (Vrf. Ignatz M. Goll.) Frkft. a. M. 1820.

136) Gedanken, Freimüthige, eines Juden, über den Vorschlag an die Juden, das Purimfest abzuschaffen. (Vrf. David Friedländer.) [Berlin 1790].

137) Gedanken, Freimüthige, über den Geist des Judenthums. (Vrf. Elias Birkenstein.) Germanien [Marburg] 1818.

138) Gedanken, Freymüthige, über die vorgeschlagene Verbesserung der Juden in den Preussischen Staaten. (Vrf. Sabbatja Josef Wolff (Hitzig).) Halle 1792.

139) Gedanken, Meine, bey der Frage: ob man in unserm Vaterlande Juden dulden solle oder nicht . . . (Vrf. Gottf. Georg Mylich.) [Mitau 1788].

140) Gedanken, Patriotische, über den Zustand der Juden überhaupt, vorzüglich der Judenschaft in der Reichsstadt Friedberg. (Vrf Ferd. Rud. Chrstph. David Schazmann.) Burg-Friedberg 1788.

141) Gedanken, Unmassgebliche, über Betteljuden und ihre bessere . . . Versorgung. Aus dem Jüdischen des Jos. Isaac. (Vrf. I. K. Bundschuh.) Nürnberg 1791.

142) Gedichte von einem polnischen Juden. (Vrf. Isachar Behr Falkensohn.) Mitau und Leipzig 1772.

143) Gedichter, Perobeln unn Schnoukes . . . 2. Aufl. (Vrf. H. Holzschuher.) Meissen 1831—33.

144) —, vun dien grausse Lamden der Jüdischkeit. (Vrf. derselbe.) Das. 1830.

145) Gegen die Juden. Die Juden wie sie sind . . . (Vrf. Ludw. John.) [Pressburg] 1848.

146) Gegenmemorial für die sämmtlichen isr. Kultusvereine in der Schweiz betreffend den Rekurs der Regierungen von Bern und Aargau gegen den Entscheid des Bundesraths

vom 17. März 1890 in der Schächtfrage. (Vrf. Sahli.) Bern 1891.

147) Geist des Judenthums. A. d. Engl. (Vrf. Isaac d'Israeli.) Stuttgart 1836.

148) — —. (Vrf. Ant. Collins.) Cairo 1800.

149) Gesangbuch, Allgemeines Israelitisches, für Gotteshäuser und Schulen. (Hrsg. Moritz Fränkel, Gotth. Salomon und J. Wohlwill.) Hamburg 1833.

150) Gesangbuch, Hamburgisches Israelitisches, für häusliche und öffentliche Gottesverehrung. (Hrsg. Ed. Kley.) 3. Aufl. Hamburg 1827.

151) Geschichte der hebräischen Sprache. (Vrf. Joh. Leonh. Hug.) [Freiburg] 1831.

152) Geschichte der Israeliten vor den Zeiten Jesu. (Vrf. Joh. Jac. Heß) Zürich 1776—88.

153) — — Juden; eine Skizze. (Vrf. Joh. Friedr. Dreßler.) Dessau 1783.

154) — — Juden in Bayern. (Vrf. Joh. Christoph Anton Maria Freih. v. Aretin.) Landshut 1803.

155) — — Juden in Breslau. Ein Zeit- und Sittenbild aus Breslau's Vergangenheit. (Vrf. Julius Kräcker.) Breslau 1880.

156) Geschichte der Juden in der Reichsstadt Augsburg. (Vrf. P. v. Stetten.) Augsburg 1803.

157) Geschichte der Judenschaft von Frankfurt a. M. Dargestellt ven einem Deutschen. (Vrf. Ernst Stöcker.) Berlin 1897.

158) Geschichte der Könige Juda und Israel nach der Trennung des Reichs .... (Vrf. Joh. Jac. Heß.) Zürich 1787. Tübingen 1790.

159) Geschichte der Zerstörung der Stadt Jerusalem. (Vrf. Christ. Wilh. Schneider.) Weimar 1791.

160) Geschichte des Jüd. Volks von Abraham an bis auf Jerusalems Zerstörung. (Vrf. Chr. Gottl. Kühnöl.) Leipzig 1791.

161) Geschichte, Ein warhafftige vnd Erschröckliche, so sich begeben hat den andern tag Junii ... zu Franckfurt an der Oder, wie man 24 Juden verbrendt hat ... (Vrf. Leonh. Thurneißer zum Thurn.) Frankf. a. O. 1579.

162) Geschichte, Warhafftige, von einem Juden ... (Verf. Jac. Andreä). Tüwingen 1560.

163) Gesetz, Das allgemeine und ewige, Gottes. Seine Beziehungen zu den Zehn Geboten Israels und zu ihrem Sabbath-Tag . . . (Vrf. Charles T. Russell.) Thun 1904.

164) Gesetz, das mosaische, vom Jubeljahre. (Vrf. Joh. Leonh. Hug.) (Freiburg 1828.)

165) Gespräch, Ein, zweier jüdischen Freunde über das Wort Gottes. 5. Aufl. (Vrf. J. A. Hausmeister.) Strassburg 1849.

166) Gil Blas, der jüdische. Herausgegeben und mit Anmerkungen begleitet von einem Unbefangenen. (Vrf. Selig Korn.) Leipzig 1834.

167) Gipfel, Der, jüdischer Frechheit. Das Gesetz ist todt — Es lebe Bleichröder . . . (Vrf. Hermann Koniecki.) Berlin [1891].

168) Gott, Der, der Synagoge und der Gott der Judenchristen . . . (Vrf. Israel Pick.) Breslau 1854.

169) Gotteslicht, Das; Predigt. (Verf. M. Kayserling.) Basel [1868].

170) Grammatik der hebräischen Sprache. (Vrf. Jos. Gläser.) Regensburg 1832.

171) Grundlage zu Katechisationen über die Israelitische Gotteslehre. (Vrf. Josef Levin Saalschütz.) Wien 1833.

172) Handelsleute, Die christlichen, wider die Apologie der Handelsjuden auf den Jahrmarkt in Wien. (Vrf. M. L. Voll.) o. O. 1782.

173) Hat das Judenthum dem Wucherwesen Vorschub geleistet? Flugblatt hrg. v. Israelit. Gemeindebund. (Vrf. Arn. Bodek.) Leipzig 1879.

174) Hausfreund, Der, in israelitischen Familien für die Jugend u. Erwachsene, erbaulichen, belehrenden u. unterhaltenden Inhalts. (Vrf. Lammfromm.) Stuttgart 1858.

175) Heimleuchtung des Herrn Rabbiner Süskind. Von einem „Paganus“. (Vrf. Isaak Hirsch.) Frankfurt a. M. 1876.

176) Helm und Schild. Gespräche über das Bürgerrecht der Juden. (Vrf. Christian Ludwig Paalzow.) Berlin 1817.

177) Herr Otto Hartmann in Cöln und sein Kampf gegen die Schlachtweise der Israeliten. Den verehrlichen Mitgliedern der Thierschutzvereine gewidmet von einem Collegen. (Vrf. Leopold Hamburger.) Frankfurt a. M. 1889.

178) Hinweisungen auf Gesenius hebr. Grammatik zu Weckherlins Materialien . . . (Vrf. J. W. Röther.) Heidelberg 1822.

179) Historia, Erbauliche u. seltsame, von Rothschild I König der Juden von Satan . . . 2. Aufl. (Vrf. Leopold Schlesinger.) Berlin 1846.

180) Hurwitzens Judenfrauen-Haarverbot. Eine Romanze. Nebst einem Schreiben an seine zwölf Miethlinge oder sogenannte Juden-Baumeister. (Vrf. Johann Christian Ehrmann.) Jerusalem 5559. [Frankfurt a. M. 1799.]

181) Jerubaal oder über die religiöse Reform in (!) preussischen Staaten. (Vrf. Abraham Muhr.) Breslau 1813.

182) Immediat-Eingabe, Unterthänigste, des jüdischen Vorstandes des Kreises Simmern. Die Rechtsverhältnisse der Juden in Preussen, insbesondere in Rheinpreussen betreffend. (Vrf. David Rothschild.) Frankfurt a. M. 1842.

183) In Banden frei. Roman von Rahel. (Vrf. Rachel Meyer.) Berlin 1865.

184) Joseph Mendez Pinto. Eine jüdische Geschichte. Von dem Verfasser der Alme, des Herrmann von Unna, des Walter von Montbarry etc. (Vrf. Benedicta Christiane Naubert.) Leipzig 1802.

185) Israel Hildesheimer. Eine biographische Skizze. 2. Auflage. (Vrf. Gustav Karpeles.) Frankfurt a. M. 1870.

186) Israel oder der edle Jude . . . (Uebers. Carl Heinr. Gottfr. Witte.) 2. Aufl. Leipz. 1805.

187) Juda, od. der erschlagene Redliche, allen Menschenfreunden gewidmet. (Vrf. Chr. Sophie Ludwig.) Leipzig 1791.

188) Jude, Der, eine Wochenschrift. (Hrsg. Gottfr. Selig.) Leipzig 1768—1772.

189) Jude, Der ewige, in Monte Carlo [H. Heine]. Ein Wintermärchen von der Riviera. (Vrf. Franz v. Königsbrun-Schaup.) Dresden und Leipzig 1892.

190) Jude, Der, mit dem Barte oder Lebensläufe eines Judenknaben. Aus den hinterlassenen Schriften eines Convertiten mit erläuternden Anmerkungen hrsg. (Vrf. Samuel [Johann Jokell].) Wien 1848.

191) Jude, Der. Zeitgemässe Betrachtungen von einem katholischen Geistlichen . . . (Vrf. Bogumil Krzesinski.) Posen 1892.

192) Juden, die armen getäuschten, . . . (Vrf. H. Heynich.) Cöln [Hamburg] 1798.

193) Juden, Die, im römischen Reiche. (Verf. A. Stoecker.) Berlin 1899.

194) Juden, Die, in Bezug auf das ihnen zu ertheilende oder vorzuenthaltende Bürgerrecht. Den Landständen des Königreichs Sachsen ehrerbietigst vorgelegt. (Vrf. Martin Cunow.) Leipzig 1831.

195) Juden, Die, in Böhmen u. ihre Stellung in der Gegenwart. (Vrf. Teller?) Prag 1863.

196) Juden, Die, in der freyen Stadt Frankfurt und ihre Gegner. (Vrf. Ludwig Börne.) [Frankfurt a. M.] 1816.

197) Juden, Die, in Deutschland . . . (Hrsg. Paul Nathan.) Berlin 1896.

198) Juden, Die, in Deutschland. Von einem jüdischen Deutschen. (Vrf. Friedrich Blach.) Berlin 1911.

199) Juden, Die, in Oesterreich. Vom Standpunkte der Geschichte, des Rechts und des Staatsvortheils. (Vrf. Joseph Ritter v. Wertheimer.) Leipzig 1842.

200) Juden, Die, in Russland. (Vrf. Louis Simon.) Hamburg 1844.

201) Juden, Die, und das Judenthum wie sie sind. Dargestellt aus ihren eigenen Schriften. (Vrf. Christian Frank.) Köln a. Rh. 1816.

202) Juden, Die, und der deutsche Staat. (Vrf. H. Nordmann.) Berlin 1877.

203) Juden, Die, und ihre Gegner, ein Wort gegen Fanatiker. (Vrf. G. Friedrich.) Deutschland [Frankfurt] 1816.

204) Juden, Die, von einem Christen. (Vrf. Ernst Braune.) Berlin 1877.

205) Juden, Die, wie sie waren, sind — und bleiben werden. Eine getreue Charakter-Schilderung, Weck- und Warnungen für das Volk. (Vrf. Joh. Quirin Endlich?) 2. Aufl. Wien 1848.

206) Judenbad, Das, zu Andernach. (Vrf. Braun.) Bonn 1853.

207) Judenbibliothek, zum Besten jüdischer und christlicher Armen. (Vrf. Frdr. Leber. Schönemann.) Leipzig 1786—87.

208) Judenfeind, Der; ein Trauerspiel in einem Aufzug. (Vrf. L. C. H. Bischoff.) Stendal 1780.

209) Juden-Frage, Die, „Denkschrift“ über die „Ursachen“ eines erfolgten Uebertritts zur „christlichen“ Kirche und die sich — aus denselben, wie auf Grundlage vorherrschend spezifisch „christlicher“ Weltanschauung, — ergebende „Veranlassung“ für die „gebildeten“ deutschen (insb. „ungläubigen“) Juden zur Ueberantwortung der künftigen Ge-

neration an die „christliche“ Kirche. (Vrf. v. Henle.) München 1881.

210) Judenfrage, Die, im Herzogthum Meiningen ... (Vrf. Victor Köhler.) Gera 1845.

211) Judenfrage, Die, vor Hamburgs Erbgesessener Bürgerschaft.. (Vrf. Eduard Cohn.) Hamb. 1843.

212) Judenfrage, Die, und ihre Lösung. Objektiv dargestellt... (Verf. Wilh. Ritter v. Piwonka). Wien 1894.

213) Judenfrage, Die, vor dem Reichstage... (Vrf. Mor. Mezei?) Budapest 1867.

214) Judenkirschen, enthalt. Anekdoten, Schnurren u. Lächerlichkeiten von Juden u. Judengenossen. (Vrf. Gf. Basse.) Quedlinburg 1811. 1812.

215) Judenspiegel oder 100 neuenthüllte, heutzutage noch geltende, den Verkehr der Juden mit den Christen betreffende Gesetze der Juden ... (Vrf. Aug. Briemann.) 5. Aufl. Paderborn 1892.

216) Judenstreit, Der, in Breslau. (Vrf. Theodor Brand.) Breslau 1842.

217) Judentag, Der. (Vrf. Arthur Kahn.) Bonn 1900.

218) Judentum, Das, im Staate. (Separat-Abdruck aus dem „Reichsboten“.) (Vrf. H. Engel.) Berlin 1884.

219) Judenthum, Das, in der Maurerey, eine Warnung an alle Deutschen Logen. (Vrf. Joh. Christ. Ehrmann.) o. O. 1816.

220) Jüdin, Die, oder Begebenheiten eines jüdischen Frauenzimmers. (Vrf. Antonio Piazza.) Frankf. und Leipz. 1770.

221) Kann die von Jüdischen Vätern verbotene Glaubensänderung ihrer Kinder den ... Verlust des Erbtheils nach sich ziehen? (Vrf. Heinr. Friedr. v. Dietz.) Dessau 1783 [1778].

222) Katalog [der] Bibliothek der Israelitischen Religionsschule zu Frankfurt am Main. (Vrf. A. Freimann.) Frankfurt a. M. 1909.

223) Klage, Neue, Mosis von den Abweichungen der aus Egypten aufsteigenden Israeliter. (Vrf. Sam. König.) o. O. 1702.

224) Klage eines Juden. (Vrf. Joël Jacoby [später Franz Karl Joel].) Mannheim 1837.

225) Königthum, Das, der Juden in Frankreich, oder Geschichte Finanz-Feudalherrschaft. Eine Schilderung der französischen Volkszustände ... (Vrf. Alphonse Toussenel.) Erfurt 1851.

226) Louberhüttenkranz für dien Eisig Herzfelder seiner Louberhütt. (Vrf. H. Holzschuher.) Meissen 1833.

227) Leben, Das, Elchanans oder Elchonons eines von den Juden erdichteten Papsts, mit nöthigen Anmerkungen erläutert von J. C. A. (Vrf. Johann Christian Appelmann.) Franckfurt am Mayn 1753.

228) Lehrbuch zur gründlichen Erlernung der Jüdischdeutschen Sprache für Beamte . . . mit einem vollständigen ebräisch- und jüdischdeutschen Wörterbuche . . . (Vrf. Gottfried Selig.) Leipzig 1792.

229) Lehre, Die geheime, der alten Orientalen und Juden . . . (Vrf. Jonas Hallenberg; Uebrs. Oluf Gerhard Tychsen.) Rostock und Leipzig 1805.

230) Leiden, Die, und Verfolgungen der Juden und ihre Beschützer in chronologischer Reihenfolge. Von Pharao 1650 vor Christi Geburt bis zur Gegenwart. Von H. E. (Vrf. Heinrich Ellenberger.) Budapest 1882.

231) Leitfaden bei dem Elementar-Unterrichte in der mosaischen Glaubens- und Pflichtenlehre. Der Vernunft, der Schrift und dem Bedürfnisse unserer Zeit gemäss. (Vrf. Moses I. Landau.) Prag 1826.

232) Lesebuch für jüdische Kinder. (Vrf. David Friedländer.) Berlin 1779.

233) Leviathan oder Rabbinen und Juden. Mehr als komischer Roman und doch Wahrheit. Voll der kurzweiligsten Erzählungen und doch Ernst. Vom Verfasser des Behemot. Jerusalem. Im Jahre nach der kleinen Zeitrechnung 561, der Christlichen 1801, der republikanischen 9. (Vrf. Andreas Riem?)

234) Liebschaft Itzigs, Lustspiel in einem Aufzuge. (Vrf. D. Holzschuher.) Augsburg 1827.

235) Lieder und Gesänge, Religiöse, für Israeliten zum Gebrauch häuslicher . . . Gottesverehrung. (Hrsg. Eduard Kley.) Hamburg 1818. 2. Ausg. 1821.

236) Lorber, Palme, Myrthe und Cypresse. Der Kaiserpark. (Festpredigten bei Allerhöchsten Veranlassungen.) (Vrf. Sim. Leon Schwabacher.) Odessa 1869.

237) Löw Bär Isak, den niemand kennen will. (Vrf. Heinr. Gottfr. v. Bretschneider.) Warschau 1795.

238) Magine Rëim. Ein Rückblick auf 100 Jahre. (Vrf. Jerem. Heinemann und Georg Minden.) [Berlin 1904].

239) Manifest an die Regierungen und Völker der durch das Judenthum gafährdeten christlichen Staaten laut Beschluss des ersten internationalen antijüdischen Kongresses zu Dresden am 11. und 12. September 1882. (Vrf. Victor v. Istoczy.) Chemnitz 1882.

240) Massematten, Der Linke, der houchlöblich Judenschaft. (Vrf. H. Holzschuher.) Meissen 1833.

241) Mechulle-Leut', Die. Ein Polizeiroman. (Vrf. Friedr. Chstn. Benedikt Avé-Lallemant.) Leipzig 1867—70.

242) Mentor, Der arabische, oder die Bestimmung des Menschen; eine orientalische wahre Geschichte . . . A. d. Arab. ins Hebr., und aus dieser Sprache ins Teutsche übersetzt. (Uebs. i. Hebr. Abraham Levi; i. Teutsche Joh. Isaak Berghaus.) Cleve 1788.

243) Mittel, Der hochlöblichen Bürgerschaft in Hamburg vorgeschlagene zulängliche, das blinde und halsstarrige Judenvolk auf den Weg des Erkenntnisses zu bringen. (Vrf. Carsten Thode.) Hamburg 1706.

244) Mittheilungen, Erste, aus Naphtali's Briefwechsel, herausgegeben von Ben Usiel. (Vrf. Samson Raphael Hirsch.) Altona 1838.

245) Molochsglaube und Religionsschändung eine nothwendige Schrift für Herrn Ghillany und die Leser seiner Werke. Eine Abfertigung der Schrift: „Das Judenthum und die Kritik". (Vrf. H. S. H[irschfeld].) Wollstein und Posen 1844.

246) Moralgesetz, Das, des Judeutums in Beziehung auf Familie, Staat und Gesellschaft. (Vrf. Meyer Kayserling.) Wien 1882.

247) Mord, Der Konitzer. Ein Beitrag zur Klärung. (Vrf. Herm. Hamburger.) Breslau 1900.

248) Moses und Christus; oder über den innern Werth . . . des Sendschreibens einiger Hausväter Jüdischer Religion an Hrn. Propst Teller . . . (Vrf. Benj. Gottlob Gerlach.) Berlin 1799.

249) Mythen, Rabbinische, Erzählungen und Lügen. Nebst zwei Balladen der christl. Mythologie im Mittelalter. (Vrf. Gabr. Gfr. Bredow.) Hadamar 1802. Weilburg 1833.

250) Nach Jerusalem gehen wir nicht, sondern ziehen, wenn es nötig ist, gleich unsern christlishen Brüdern Mit Gott für Kaiser und Vaterland gegen die Feinde Deutschlands. Ein Schriftchen gewidmet aus Liebe seinen katholischen und

protestantischen Mitbrüdern von einem Deutschen mosaischer Religion, nach 38 jähriger Abwesenheit in die geliebte Heimat zurückgekehrt. (Vrf Hermann Braun.) Nürnberg [1893].

251) Nachricht, Aufrichtige, Von den Jüdischen Lehrern, Und ihren zur Exegesi und Antiquität gehörigen Schriften . . . (Vrf. Friedr. Opfergelt.) Halle 1730.

252) Nachricht, Historische, von der Judengemeinde in dem Hofmarkt Fürth unterhalb Nürnberg. (Vrf. Andreas Würfel.) Frankfurt und Prag 1754.

253) Nachrichten vom Leben, Schicksal uud Bekehrung Fr. Albr. Augusti, eines jüdischen Rabbi. (Vrf. Ernst Frdr. Ant. Augusti.) Gotha 1783.

254) Nachruf an den Rabbiner Levi Schauelsohn Fränkel in Angelegenheit seiner unternommenen Reise nach Paris. (Vrf. Salomon Pappenheim.) Breslau [1807].

255) Noch ein Wort über das Verhältniss der Juden. (Vrf. Elias Birkenstein.) Marburg 1828.

256) Noch ein Wort zur isr. Reformfrage. Eine Stimme aus dem Volke . . . (Vrf. Eduard Israel Kley.) Hamburg 1845.

257) Notizen, Kleine statistische, der israelitischen Gemeinde in Gumbinnen von Jahre 1765—1815. (Vrf. D. Moses.) Gumbinnen 1815.

258) Oberbürgermeisterwahl, Die Stuttgarter, vom November 1892 als Beitrag zur Auslegung des Reichsgesetzes betreffend die Gleichberechtigung der Konfessionen und damit insbesondere zur Feststellung des in der „Judenfrage" geltenden Rechts. (Vrf. Albert Bacher.) Stuttgart 1892.

259) Oppenheimer, Süss. Leben und Thaten des berüchtigen Juden S. O. (Vrf. Wilh. Frdr. Wüst.) Tübingen 1853.

260) Orient, Der Bibelsche. (Vrf. Isaac Bernays.) München 1821.

261) Papiere, Hinterlassene Deutsche, eines polnischen Juden. (Vrf. Louis Meyer.) Berlin 1871.

262) Plan der Real-Encyclopädie des Judenthums. (Vrf. David Cassel und Moritz Steinschneider.) Krotoschin 1844.

263) Plutarch, Der jüdische, oder biographisches Lexikon der anerkanntesten Männer und Frauen jüdischer Abkunft . . . (Vrf. Frz. Gräffer und Sim. Deutsch.) Wien 1848.

264) Postscripte zu den . . . Briefen eines jüdischen Gelehrten

und Rabbinen über das Werk „Choreb" . . . (Vrf. Samson Raphael Hirsch.) Altona 1840.

265) Pro-Memoria an die, welche den Hrn. Moses Mendelsohn durchaus zum Christen machen wollen. (Vrf. Aug. Wilh. Hupel.) Riga 1771.

266) Prüfung der Schrift vom Recht eines bekehrten Juden über seine . . . Kinder. (Vrf. Joh. Ernst Schubart.) o. O. 1753.

267) Rabbiner, Zwei bekehrte. Ein Proseylitenbild, als Mahnruf für Christen und Juden neu dargestellt von Fr. St. (Vrf. Friedr. Stolle.) Köln 1891.

268) Rabinismus oder Sammlung Talmudscher Thorheiten. In einer Reihe von Briefen als ein Zuruf an die jüdische Nazion. (Vrf. Christian Ernst Wünsch.) Amsterdam 1789.

269) Rachel, eine biographische Novelle. (Vrf. Rachel Meyer.) Leipzig 1859.

270) Randglossen zu dem Aufsatze im allgemeinen Anzeiger der Deutschen Nr. 125 über die Juden in Deutschland. (Vrf. Maim. Fränkel.) Dresden 1815.

271) Reb Moise Nachrendl. Charactergemälde in fünf Aufzügen von R. Henschele Chossid. (Vrf. P. Schwarz.) Wien 1858.

272) Rechte, Die bürgerlichen, der Juden und Dissidenten vor dem Forum der Ersten Kammer. Nach den Druckschriften der Kammer und dem stenographischen Bericht. (Vrf. Moritz Veit.) Berlin 1852.

273) Rechtfertigung der jüdischen Religion. (Vrf. Israel Bodek). Leipzig [1840].

274) Rede bei der Trauung des Dr. E. M(ende)l mit der Jungfrau S(usanna) L(indo)n am 2. April 1871 (Vrf. M[oritz] St[einschneide]r.) Berlin 1871.

275) Religion, Die, im Bunde mit dem Fortschritt, von einem Schwarzen. (Vrf. Samson Raphael Hirsch.) Frankfurt a. M. 1854.

276) Religion, Die, im Bunde mit dem Fortschritt, von einem Schwarzen. (Vrf. Michael Hess.) Frankfurt a. M. 1854.

277) Robert von Mohl wider die Gleichstellung der Juden. Zur Kritik der neuesten Angriffe von einem getauften Juden. (Vrf. Gustav Cohn.) Berlin 1869.

278) Rothschild, Das Haus, seine Geschichte und seine Geschäfte. (Vrf. Friedr. Arnold Steinmann.) Prag 1857.

279) Rührungen eines jüdischen Proselytens, in den ersten Augenblicken seiner Bekehrung. (Vrf. Johann Adam Jacob Aug. Christian Conrad Gottfried.) Lindau 1759.

280) Sabat- und Festgesänge, Israelitsche, gesammelt zum Gebrauche bei der öffentlichen Gottesverehrung. (Hrsg. Wolf Alois Meisel.) Pest 1855. N. Aufl. 1859. 1860.

281) Sabbath, Der, der Juden in seinem Verhältniss zum christlichen Sonntag. (Vrf. C. W. Pauli.) Hamburg 1830.

282) Sagen der Hebräer. Aus den Schriften der alten hebräischen Weisen . . . a. d. Engl. (Uebers. Gottfr. Wilh. Becker.) Leipzig 1826.

283) Sammlung des Gemeinnützlichsten aus dem alten Testament zum Gebrauch der Jugend. (Vrf. Joh. Jac. Altdorfer.) Winterthur 1788.

284) Sammlung einiger rabbinischer Oden. (Vrf. Carl Anton.) Braunschweig 1783.

285) Sammlung von Gebeten und Psalmen für Israeliten. (Hrsg. Jacob Auerbach und Isaac Marcus Jost.) Frkf. a. M. 1847.

286) Samuel Marochitanus, Gespräch zweyer jüdischen Rabinen von der Person Christi . . . erstlich in Arabischer Sprach . . . beschrieben, volgend in die Latinische, und endtlich . . . in Teutsche Sprach transferiert . . . (Uebrs. Ludwig Hätzer. Heydelberg 1583.

287) Schabbes-Gärtle, Das, vun unnere Leut. (Vrf. H. Holzschuher.) Meissen 1832. 2. Aufl. 1835. 4. Aufl. 1851.

288) Schabbes-Lampe, Die, vun pollische Messing mit ächt koschere Schimen ahngezündt. (Vrf. derselbe.) Meissen 1835.

289) Schächtfrage, Die, in der Schweiz; ein Wort zur Aufklärung . . . vom aargauischen Thierschutzverein. (Vrf. Emil Näf.) Aarau 1888.

290) Schatten, Der, der Civilisation oder das Judenthum in Böhmen. Von einem Deutsch-Böhmen. (Vrf. Theodor Hutter.) Marburg 1888.

291) Schir Tehila. Ode an den Kaiser, überreicht von den jüdischen Einwohnern des Königreichs Polen. (Vrf. Isaac Levin Auerbach.) Berlin 1815.

292) Schluss- und Festsitzung des Kultus-Ausschusses der isr. Kultusgemeinde Floridsdorf . . . (Vrf. Jac. König.) Wien [1907].

293) Schmelkes, Gottfried. Biographische Skizze nebst poeti-

schem Nachlasse. Manuscript für Freunde. (Vrf. Ludw. Aug. Frankl Ritter v. Hochwart.) [Weimar 1871].

294) Schmul-Leeb-Kohn. [Roman]. (Vrf. Heinrich Blechner.) Wien 1891.

295) Schnofeles auf der Reis'. Soloscene im jüdischen Jargon. Von J. B. (Vrf. Hans Bartl.) Wien [1885].

296) Schreiben an den Herrn Diaconus Lavater zu Zürich. (Vrf. Moses Mendelssohn.) Berlin 1770.

297) Schreiben an Herrn Aaron Mendez da Costa über den leichten Uebergang von der pharisäischen Sekte zur christl. Religion. (Vrf. Julius Möser.) Neue Aufl. Bremen 1777.

298) Schreiben eines reisenden Juden aus der Vorzeit im Jahr 33 . . . (Vrf. Joh. Heinr. Jung-Stilling.) Schleswig 1820.

299) Schriften, Die, des Dr. L. Zunz, des Begründers der jüdischen Wissenschaft, zu seinem 63. Geburtstag (10. Aug. 1857) zusammengestellt . . . (Vrf. Moritz Steinschneider.) Berlin 1857.

300) Schriften, hinterlassene deutsche, eines polnischen Juden. (Vrf. Louis Meyer.) Berlin 1871.

301) Schule, Die jüdische, was sie ist, und was sie sein könnte. (Vrf. S. Stern.) Berlin 1841.

302) Schutzjuden oder Staatsbürger? (Vrf. Raph. Löwenfeld.) Berlin 1893.

303) Semitismus. Zwei Kapitel für Wahrheit und Recht. Von K. P. (Vrf. Carl Pohl.) Wien 1900.

304) Sendschreiben der grossen Mehrzahl der Mitglieder der Breslauer Israeliten Gemeinde an sich selbst. (Vrf. Wilhelm Freund?.) 2. Abdr. Breslau 1846.

305) Sendschreiben des Vereins für Kultur und Wissenschaft der Juden an die Mitglieder der Jüdischen Gemeinde zu Berlin. (Vrf. Leop. Zunz.) Berlin 1823.

306) Sendschreiben eines Christen an einen hiesigen Juden über den Verfasser der Schrift: Wider die Juden. (Hrsg. Sabbatja Jos. Wolff.) Berlin 1803.

307) Sendschreiben eines Rabbiners an die Rabbinerversammlung zu Frankfurt a. M. (Vrf. Salomo Jehuda Löb Rapoport; Hrsg. Raphael Kirchheim.) Frankf. a. M. 1845.

308) Sendschreiben, Drittes, der grossen Mehrzahl der Mitglieder der Breslauer Israeliten Gemeinde an Herrn Rabb. Dr. Geiger. (Vrf. Wilhelm Freund?). Breslau 1846.

309) Sendschreiben, Zweites, der grossen usw. (Vrf. wie oben?) 2. Abdruck das. 1846.

311) Sendschreiben, Offenes, an Herrn Isr. Pick von einem Bukarester Juden. (Vrf. Julius Barasch.) Leipzig 1854.

312) Sepphoris und Rom. Ein historischer Roman aus dem vierten Jahrhundert. (Vrf. Ludwig Philippson.) Berlin 1866.

313) Silberstein, Frau Elsa, geb. Cohn. Zur Erinnerung. (Vrf. Seligmann Heller und Mayer Kohn-Bistritz.) Wien 1882.

314) Spaziergänge, Gamaliels, eines philosophischen Juden, über die Berliner Betrachtungen der Wundergaben. (Vrf. Jacob Hermann Obereit.) Constantinopel [Münster] 1780.

315) Speccius, Hebräischer, oder 4000 leichte Stellen des alten Testaments . . . (Vrf. K. F. Adler.) Sorau 1834.

316) Species facti, Wahrhafte, über die von fünf Anspachischen Landjuden . . . getriebene . . . Betrügereyen und Wucherstreich. (Vrf. Classmann von Eschen.) o. O. 1771.

317) Speisegesetze, Die jüdischen. Von Theologus. (Vrf. Emanuel Schreiber.) Loebau 1880.

318) Sprachlehre, Hebräische. 1. Heft. Einleitung und Elementarlehre. (Vrf. Jul. Frdr. Böttcher.) Dresden 1833.

319) Stammbaum [des August Oppenheim]. Hrsg. von August Oppenheim. (Vrf. Leopold Löwenstein.) Mannheim 1908.

320) Stellen, Wichtigste, des Rabbinischen Buches Sohar im Text und mit Uebersetzung, nebst einigen Anmerkungen. (Vrf. Aug. Tholuck.) Berlin 1824.

321) Statut des Vereins zur Unterstützung der Kranken und Bestattung der Todten der Synagogen-Gemeinde Berent W./Pr. begründet 5. März 1865. (Vrf. Ad. Salvendi.) Berent 1865.

322) Statuten der Israelit. Waisen-Verpflegungs-Anstalt zu Breslau. (Vrf. [Einl. S. 1—8] Marcus Beer Friedenthal.) Breslau 1828.

323) Statuten für die Isr. Gemeinde zu Breslau. (Vrf. [Nachtr.] derselbe.) Das. 1826.

324) Studien über die Judenfrage. Von einem Geächteten. (Vrf. Miecislaus Treter Ritt. v. Lubomir.) Lemberg 1880.

325) Studien, Biblische. (Vrf. L. J. Mandelstamm.) Berlin [1863].

326) Synagoge, Die, zu Hamburg, wie sie war und wie sie sein soll . . . (Vrf. Moses Mendelssohn.) Kjöbenhavn [Hamburg] 1842.

327) Synagogen-Ordnung der Gesellschaft der Brüder zu Breslau. (Vrf. [Anm.] Marcus Beer Friedenthal.) Breslau 1829.

328) Talmudhandschrift, Die Münchener, und ihr Herausgeber Hermann L. Strack. (Vrf. Lazarus Goldschmidt.) [Berlin 1912.]

329) Tartuffe, Die jüdischen. (Vrf. Gerson Wolf.) Leipzig 1860.

330) Testament des Michael Simon Freyhan. (Hrsg. und Verf. [Vorw.] Marcus Beer Friedenthal.) Breslau 1827.

331) Theologie des Alten Testaments oder Abriss der religiösen Begriffe der alten Hebräer . . . (Vrf. Georg Lorenz Bauer.) Leipzig 1801—2.

332) Theologie, Die, Israels und die Universal-Religion der Zukunft, Humanität, Wahrheit, Gerechtigkeit. (Vrf. Arnold W. Braun.) [Budapest 1895].

333) Thesen, 32, über den Talmud. (Vrf. Michael Creizenach.) Frankf. 1831.

334) Tiktin, S. A., Worte der Ermahnung gesprochen in der neuen Synagoge . . . am Neuj.-Tage 5590. A. d. Hebr. übers. (Uebers. Carl Friedr. Günsburg.) Breslau [1829].

335) Timorus das ist, Vertheidigung zweier Israeliten, die durch die Kräftigkeit der Lavaterischen Beweisgründe . . . bewogen den wahren Glauben angenommen haben. (Vrf. Georg Chrph. Lichtenberg). Berlin 1773.

336) Ueber das Verhältniss der Juden zu den Christen in den deutschen Handelsstädten. (Vrf. Johann Ludolf Holst.) Leipzig, Rostock und Schwerin 1818.

337) Ueber den Judeneid, auf Befehl und von christlicher Obrigkeit . . . (Vrf. Gottfr. Less.) [Hannover 1795].

338) Ueber die Ansprüche der Frankfurter Juden. Worte eines deutschen Mannes an die hohe Bundesversammlung. (Vrf. Schreiber.) O. O. 1817.

339) Ueber die Duldung der Juden in den Herzogthümern Kurland und Semgallen. (Vrf. Georg Friedr. Witte v. Wittenheim.) Mitau 1776.

340) Ueber die durch die neue Organisation der Judenschaften in den preussischen Staaten nothwendig gewordene Umbildung 1) ihres Gottesdienstes in den Synagogen, 2) ihrer Unterrichts-Anstalten, und deren Lehrgegenstände, und 3) ihres Erziehungswesens überhaupt. Ein Wort zu seiner Zeit. (Vrf. David Friedländer.) Berlin 1812.

341) Ueber die hebräischen Mysterien . . . (Vrf. Carl Leonhard Reinhold.) Leipzig 1788.

342) Ueber die Juden und deren Duldung. (Vrf. Alois Hofmann.) Prag 1781.

343) Ueber die Judeneide . . . (Vrf. Joh. Chrp. Erich v. Springer.) O. O. 1782.

344) Ueber die Mysterien, welche enthalten sind in den zur Bezeichnung Gottes dienenden drei Vocalbuchstaben . . . . (Vrf. Albert Cohen.) Anclam 1848.

345) Ueber die Politische, Religiöse und Moralische Verfassung der Juden von Einem Kosmopoliten. (Vrf. Julius Friedrich Knüppeln.) Hamburg 1798.

346) Ueber die Posse Unser Verkehr und den Schauspieler Wurm. (Vrf. Ludwig Börne.) Frankfurt a. M. 1817.

347) Ueber die Verbesserung des Judenthums. (Vrf. Elkan Henle.) Offenbach a. M. 1803.

348) Ueber die Zulässigkeit der Juden zum Bürgerrechte. (Vrf. Carl Ritter von Weil?) Stuttgart 1827.

349) Ueber Herrn Moses Mendelssohns Jerusalem, politisch religiöse Macht, Judenthum und Christenthum. (Vrf. Aug. Georg Uhle.) Berlin und Leigzig 1784.

350) Ueber Judenthum und Juden, hauptsächlich in Rücksicht ihres Einflusses auf bürgerlichem Wohlstand. (Vrf. Ernst Traugott von Kortum.) Nürnberg 1795.

351) Ueber Moses Mendelssohns Bart. (Vrf. Joh. Gottfr. Bremer.) Berlin 1788.

352) Ueber Mosis Nachrichten von der Noahitischen Fluth. (Vrf. Joh. Gottfr. Eichhorn.) [Leipzig 1779.]

353) Ueber die Rabbinenwahl in Breslau. (Vrf. Wolf Davidsohn.) Goldberg 1840.

354) Ueber Juden. (Vrf. Heinrich Friedrich Diez.) Dessau und Leipzig 1783.

356) Ueber Offenbarung, Judenthum und Christenthum. (Vrf. Heinr. Corodi.) Berlin 1785.

357) Untergang, Der, der antisemitischen Parteien. Ein Mahnwort an die nationale Bewegung im deutschen Reiche von einem alten Antisemiten. (Vrf. Erwin Bauer.) Leipzig 1895.

358) Unterricht in der Judensprache und Schrift . . . (Vrf. Carl Wilhelm Friedrich.) Prenzlow 1784.

359) Urkunden zur Geschichte der Juden. In ihren Original-Sprachen gesammelt und mit einer deutschen Uebersetzung versehen. 1. Heft. (Vrf. Philipp Jaffé.) Leipzig 1844.

360) Ursprung, der wahre, der Juden und des jüdischen Gottesdienstes . . . vertheidigt. (Vrf. Joh. Christian Bretz.) [Gotha 1752].

361) Verkehr, Unser. Eine Posse in einem Aufzug. (Vrf. Carl Andreas Aug. Märtens; od. Carl Borrom. Alexander Sessa.) Berlin 1814.

362) Verkehr und Geist, Israels, in jüdischen Erzählungen, Gedichten . . . (Vrf. H. Holzschuher.) Meissen 1830. 2. Aufl. 1833.

363) Versuch über die jüdischen Bewohner der österreichischen Monarchie. (Vrf. Joseph Rohrer.) Wien 1804.

364) Verzählinge un Schnoukes. Chittische Meloche. (Vrf. Her. Holzschuher.) Meissen 1852.

365) Verzeichniss einer Sammlung . . . Bücher, vorzugsweise aus der deutschen . . . und hebräischen Literatur, welche zu Wolfenbüttel . . . verkauft werden sollen. (Vrf. S. M. Ehrenberg.) Wolfenbüttel 1854.

366) Verzeichniss sämmtlicher naturalisirten Israeliten im Grossherzogthum Posen. (Vrf. Isidor Hirschberg.) Bromberg 1836.

367) Verzeicheis seltener und wertvoller hebräischer Bücher aus dem Nachlass des . . . R. S. Gumpertz. (Vrf. Fürchtegott Lebrecht.) Berlin 1852.

368) Vocabularium zum Hebräischen Gebetbuche . . . (Vrf. Joseph Levin Saalschütz.) Königsberg 1844.

369) Volks- oder Salonjudenthum? Von +++. (Vrf. Fabius Schach). Berlin 1893.

370) Vom Cheder zur Werkstätte. Eine Erzählung aus dem Leben der Juden in Galizien von F. v. St. G. (Vrf. Moritz Friedländer.) Wien 1885.

371) Von Kraft zu Kraft. Zur Belehrung und Erbauung für Schule und Haus übersetzt von Plaut. (Vrf. Clementine von Rothschild.) Offenbach a. M. 1892.

372) Vorübungen, Hebräische, des Lesens und Uebersetzens, nebst grammatischen Aphorismen . . . (Vrf. Carl Ehrenfried Günther.) Züllichau und Freystadt 1792.

373) Wanderungen, Umtriebe und Abenteuer, Neueste, des Ewigen Juden unter den Namen Börne, Heine, Saphir . . . (Vrf. Friedr. Heinr. v. d. Hagen). [Berlin] 1832.

374) Was muss der Jude glauben? 1. Ueber Auferstehung und Unsterblichkeit. (Vrf. Raphael Loeb Simon Kirchheim.) Frankfurt a. M. 1853.

375) Was soll aus den russischen Juden werden? (Vrf. N. Remy.) Berlin 1891.

376) Was will der Zionismus? (Vrf. Adolf Friedemann.) Berlin 1903. 2. Aufl. 1906.

377) Weil-Heilbronner, Hermann, 1837—1906. (Vrf. Hermann Guggenheim.) Zürich 1907.

378) Welt, Eine ungekannte. Erzählungen aus dem jüdischen Familienleben. 1. 2. (Vrf. Herz Ehrmann.) Mainz 1904. 1913.

379) Weltbund, Der neugeplante jüdisch-freimaurerische. Eine kritische Beleuchtung. (Vrf. Jos. Deckert.) Wien 1896.

380) Werden und können Israeliten zu Freimäurern aufgenommen werden? . . . (Vrf. Hans Carl Freiherr v. Ecker und Eckhoffen.) Hamburg 1788.

381) Wider die Juden. Ein Wort der Warnung an alle unsere christlichen Mitbürger. (Vrf. Carl Friedr. Wilhelm Grattenauer.) Berlin 1803.

382) Widerlegung, Vollständige, der wider die Juden erhobenen Anklagen . . . (Vrf. [Meyer] Kayserling.) [Baden 1862]. *

383) Widerlegung der in Prag erschienenen Schmähschrift: Ueber die Unnütz- und Schädlichkeit der Juden . . . (Vrf. Joh. Rautenstrauch?) Wien 1782.

384) Wie dem Herrn Dr. F. in Fürth als Vrf. des Sendschreibens an A. Wolfsohn der Staar gestochen wird . . . (Vrf. Rudolf Giehrl.) Nürnberg 1828.

385) Wie die Nation der Israeliten vor der Ankunft des Messias ein unabhängiges und blühendes Volk werden könne . . . (Vrf. Lorenz Paulsen.) [Altona] 1818.

386) Wie die Portugiesischen Juden Brüder Cappadose, zu Amsterdam, auf verschiedenen Wegen zu Christo kamen. (Uebrs. Johann Gottlieb Ludwig Carl Dielitz.) Berlin 1838.

387) Wie verloren die Juden das Bürgerrecht im ost- und weströmischen Reiche . . . (Vrf. Ludw. Philippson.) Berlin 1832.

388) Wie ward das Prinzip der Glaubensfreiheit in der kurhessischen Verfassungsurkunde auf die Juden angewandt. (Vrf. Jakob Weil.) Hanau 1831.

389) Winke und wohlmeinende Rathschläge für israel. Schulen. Der königl. hebräisch-deutschen Primar-Hauptschule in Pressburg besonders zugeeignet von einem unparteiischen christlichen Theologen. (Vrf. X. Veridik.) Leipzig 1834.

390) Wir Juden. Betrachtungen und Vorschläge von einem Bukowinaer Juden. (Vrf. Leon Rosenzweig.) Zürich 1883.

391) Wormser, Daniel. Eine biographische Skizze. Dem Andenken seines Begründers und langjährigen Vorsitzenden Herrn Daniel Wormser gewidmet vom Israelitischen Unterstützungs-Verein für Obdachlose. (Vrf. Salomon Goldschmidt.) Hamburg 1900.

392) Wort, Ein, im Vertrauen an Herrn Hofprediger Stöcker von Einem, dessen Name nicht zur Sache thut. (Vrf. David Kaufmann.) Berlin 1880.

393) Wort, Ein, über die Emancipation der Bekenner des Mosaischen Glaubens in Baden. Von einem christlichen Badenser. (Vrf. Heinrich Zöpfl ?) [Heidelberg] 1831.

394) Wort, Ein, zur Zeit. Gutachten über die Verhältnisse und Uebelstände der galizischen Juden, in Folge einer löblich. k. k. Kreisämtlichen Aufforderung von M . . r M . . tz. (Vrf. Meir Mintz.) Lemberg 1848.

395) Worte, Einige, zur Judenfrage. (Vrf. Otto Effertz.) 2. Aufl. Berlin [1892].

396) Worte der Wahrheit und des Friedens an die gesammte jüdische Nation; a. d. Hebr. von David Friedländer. (Vrf. Naphtali Hartwig Herz Wessely.) Berlin 1798.

397) Worte, Unverfälschte, von einem Theologen. (Vrf. David Löwy.) Wien 1889.

398) Wörterbuch der Jüdisch-deutschen Sprache enthaltend sämtliche zum Verständniss der jüdisch-deutschen Markt-, Handels- und Geheimsprache nothwendigen Bezeichnungen. (Vrf. Otto Böckel.) Marburg 1888.

399) Zerstörung, Die, der Stadt Jerusalem unter Titus. Für Leser aller Stände dargestellt nach Flavius Josephus. (Vrf. Johannes Minckwitz.) Leipzig 1851.

400) Zum 150. Geburtstage Moses Mendelssohn's. (Vrf. Fürchtegott Lebrecht. Herausgeber: Abraham Berliner.) Berlin 1878

401) Zum siebzigsten Geburtstage des Professor Dr. Heinrich Graetz, am 31 October 1887. (Vrf. Benno Badt.) Magdeburg 1887.

402) Zur Familiengeschichte Asch. Ein 200 jähriges Gedenkblatt (1713—1913). (Vrf. Abraham Berliner.) Berlin 1913.

403) Zusatz zu den Vorschlägen und Mitteln über die bürgerliche Cultur und Religionsaufklärung der jüdischen Nation (Verf. Glieb. Schlegel.) Königsberg 1785.

Abschreiber, Punktatoren, Korrektoren, Autographen

von **Leopold Zunz.**

(Schluss.)

333) חיים טרבוט צרפתי b. Natanel Rafael 1448 [Neub. 221]
334) חיים בן דוד Wien S. 22
335) חיים חלפון Mich. [838] Cat. S. 338
336) חיים בן יהודה R. 1015
337) חיים בן חיים 1324 [Paris 345]
338) חיים בן יוסף 1475 [cod. Turin 105]
339) חיים בן יעקב נימו 1356 [Kenn. 421]
340) חיים בן יצחק 1215 [Vat. 468] 1216 [Kenn. 242 u. 506]

341) חיים בן ישראל 1272 [Paris 26]. 1277 [Rossi 287].
342) חיים בן מיכאל 1404 [Br. Mus. 376]
343) חיים נקדן בן שניאור 1292 [Kenn. 245]
344) חיים ן' עטר in Huesca (ריב"ש 194)
345) חיים בן מאיר לוי 1290 [Paris 370]
346) חיים עזריאל בן שמואל s. Wolf 3 p. 694
347) חיים צרפתי 1477 (Dukes Prov. S. 48 [Paris 234]
348) חיים ריפיל הסופר 1524 RGA חם יחייא 55
349) חיים בן שאול 1404 [Paris 31]
350) חיים בן שם טוב לוזיו Mich. 49
351) חיים בן שמואל ן' יחיון 1290 [Rossi 33]
352) חיים בן שמואל קרישפין 1410 [Neub. 2025]
353) חלפתא בן אברהם 1434 (vgl. Rev. or. T. 2, p. 105) aus Marseille 1436 [Paris 1186]
354) חננאל ספורני Mich. 239
355) רב חננאל saec. III
356) חנניה בן מנחם כהן 1474 [Paris 258]
357) חסדאי בן יהושע 1293 [Kenn. 647]

358) טוביה בן יעקב Wien S. 183
359) טודרוס Variae lec. T. II S. 9
360) טודרוס מרוואן השניר 1457 [Vat. 262 (HB. XX, 21)]
361) טודרוס משפירא (שו"ת רשי"ל 73)

362) ידידיה גוטליפא
363) ידידיה בן יצחק הלוי vgl. ms. Mich. 317, 3
364) יהודה 1312 [Rossi 728]
365) יהודה 1371 [Zunz 210]
366) יהודה München 216
367) יהודה 1532 Mich. 615
368) יהודה Z. S. 118
369) יהודה בן אברהם אבודרהם 1444 [Neub. 1426]
370) יהודה בן אברהם 1517 (Lips. 37 A)
371) יהודה בן אבא שמעיה
372) יהודה אלטאראש 1612 Venedig (שו"ת שלמת חסון ms.)
373) יהודה בן אליהו תשבי K. 1510 [Leyd. 1]
374) יהודה בן אהרן 1718
375) יהודה אריה פלייטי (s. פחד יצחק v. כת f. 103 b
376) יהודה אריה די מודינא Mich. 663
377) יהודה אריה בן יהושע יחיאל בן איש חי 1581 Schönblum 50 [cod. Almanzi 38]
378) יהודה בן אליעזר 1341 [Rossi 240]
379) יהודה בן אלעזר 1440 [Paris 946]
380) יהודה בן אשר Opp. [1563: Neub. 449]
381) יהודה ן' בנבנשאת 1485 [Paris 853]
382) יהודה גאגיניא 1469 in Calatajud [Paris 955] (Rev. 2, 98)
383) יהודה זארקו 1574 Mich. 63
384) יהודה בן חביב 1406 [Rossi 156]
385) עור טבת 5 יהודה ן' דאוד (Ms. 40 Orat. [= Paris 403] (Or. 1848 Ltbl. S. 796)
386) יהודה בן יהודה 1264 [Zunz 208]
387) יהודה חייטא Saec. 2 (ב"ב 164 b)
388) יהודה בן יואב 1278 [cod. Rossi 304]
389) יהודה בן יוסף 1330 [Kenn. 26]
390) יהודה בן יוסף 1454 [Paris 420]
391) יהודה בן יוסף חיים [1393: Neub. 672]
392) יהודה בן יוסף עראמה Alm. 244
393) יהודה בן יעקב 1457 [ob Berlin 45]
394) יהודה בן יעקב כ"ץ in Prag s. Opp. 152 Q
395) יהודה יצחק ? 1387 [Rossi 1330]

396) יהודה בן יצחק 1293 [Zunz 208]
397) יהודת בן יצחק 1387 [cod. Casiri 866]
398) יהודה בן יצחק c. H. h. 100
399) יהודה בן יצחק הכהן 1588
400) יהודה בן יצחק סומו [1538: Rossi 1227]
401) יהודה בן יצחק צרפתי 1409 [Rossi 774]
402) יהודה בן מאיר רפאל 1472 [Rossi 660]
403) יהודה בן מיכל האכהויזן 1712
404) יהודה בן מנחם 1304 (für גרשון בן אליעזר) [Kenn. 564]
405) יהודה סופר בן מרדכי R. 95
406) יהודה בן משה ארי 1350 cf. Opp. 726 Q
407) יהודה בן משה R. 1090
408) יהודה בן משה A. 1390 ms. Leyden Selichot Scal. 4
409) יהודה בן נחמיה 1469 [cod. Uff. 107]
410) יהודה הסופר 1289 [Neub. 575]
411) יהודה הסופר (RGA דבר שמואל Nr. 15)
412) יהודה ן' פאריאש 1566 [Neub. 1291]
413) יהודה פלטיאל בן חזקיה Ken. 623
414) יהודה מפאריש cf. Z. S. 118
415) יהודה בר צבי 1680 [Wolf 3, 127]
416) יהודה בן שלמה Kenn. 155 [Zunz 210]
417) יהודה בן שלמה aus Camerino 1476 [cod. Paris 1280 cf. Annalen S. 146]
418) אופיציאל — — — s. Zur Gesch. S. 571
419) יהודה בן שלמה אורנר 1521 [Rossi 1105]
420) יהודה בן שלמה ידידיה פינצי 1449 aus Camerino [Saraval 7]
421) יהודה בן שלמה לוי 1493 [Rossi 1167]
422) יהודה בן שלמה מלמד 1486 [Rossi 94]
423) יהודה בן שמריה K. 1396 [Leyd. 21]
424) יהודה בן שמואל 1536 [Paris 857]
425) יהודה בן שמואל איש פירמו 1536 [Rossi 1176] (vgl. Rev. or. T. I p. 277)
426) יהודה בן שמואל אלברק 1471 [Ken 438]
427) יהודה בן שמואל זלטמאן a. 1258 Mich. 449 [Zunz 207]
428) יהוסף זארק gen. Bonajuto s. שלטי הגבורים
429) יהוידע הספרדי 1438 Mich. 71
430) יהוסף בן שבתי בן שלמה 1357 [Neub. 129]
431) יהוסף בן יצחק בן דניאל 1326 [Rossi 854]
432) יהוצדק בן אלחנן 1291 [Neub. 151]
433) יהושע בן אברהם 1301 [Paris 20]. 1306 [Kenn. 82]
434) יהושע בן אברהם לוי 1404 [Rossi 803]
435) יהושע בן אליעזר 1381 [Wolf 4, 93]
436) יהושע בן אפרים מקראקא הסופר s. מלות הגיון ed. 1526 Ende
437) יהושע בן גרשון 1486 [Kenn. 561]
438) יהושע בן דוד כהן 1467 [Rossi 311]. 1471 [Wolf 4, 745]. 1402 [R. 1345]
439) יהושע בן יהודה הרופא 1436 [Vat. 103]
440) יהושע בן יהושע 1465 [Kenn. 436 cf. Casanata 12]
441) יהושע בן יעקב
442) יהושע מאיר בן יצחק 1480 [Rossi 453]
443) יהושע בן שלמה 1350 [Rossi 741]
444) יהושע בן שמואל 1433 [Rossi 417]
445) יהושעיה בן אברהם בן ברכיה 1381 [Vat. 111]
446) יואב R. 1100
447) יואב אימ"ן in ms. Mich. 354
448) יואב בן בנימין בן יואב 1366 [cod. Ascher 10, HB. XI, 104 cf. Duches, Gabirol 122].
449) יואב בן דניאל R. 668
450) יואב בן יחיאל 1309 [Münch. 308. 320 (321). 327]
451) יואב סופר מבית אל בן יחיאל הרופא 1399. 1401 [Paris 328]

452) יואב מבית אל בן יחיאל בן יקותיאל 1404 [cod. Ascher 13]
453) יואב בן מנחם יוסף 1460 [Rossi 1371]
454) יואל פייבש בן שמעון 1449 [Rossi 1274]
455) יואל בר שמעון 1485 [ob cod. Turin 63]
456) יואל בן שמעון ? 1269 Almanzi 67
457) יודא בן אברהם in Worms 1517 [cod. Lips. 37]
458) יודא בן יוסף לוי 1595 Opp. 1591 [256 F.]
459) יודא בר יעקב ז״ל 1446 [Wolf 3, 15]
460) יודא בר יעקב טרנבערק (H. 133) vor A. 1535
461) יודא בן משה Opp. [1377 Neub. 883]
[יוסף בן דוד s. יוזפא]
462) יוחנן בן יעקב כהן R. 473
463) יוחנן פריצול aus Montpellier 1410 [Schwarz תִּקְוַת אנוש II, 125]
464) יום טוב Var. lect. I p. 59
465) יום טוב בן חיים 1305 [Münch. 240]
466) יום טוב בן יצחק 1311 [Rossi 12]
467) יונה לנדסופר בן אליה 1710 in Prag
468) יונתן בן יעקב גאליקו (Cod. Münch. 31) aus Mantua 1551
469) יונתן בן שבתי Cod. Kar. 34
470) יוסף Var. lect. II S. 59
471) יוסף R. 25
472) יוסף R. 132
473) יוסף R. 440
474) יוסף R. 1239
475) יוסף בן אברהם Opp. 108 F
476) יוסף בן אבא נתן 1484 [Rossi 892]
477) יוסף בן אברהם הלוי Mich. 402
478) יוסף בן אברהם פרר 1408 [Rossi 428]
479) יוסף בן אהרן זונדל s. Münch. 52
480) יוסף בן אהרן כהן 1275 [Neub. 1237]
481) יוסף בן אליהו 1551 Münch. 48
482) יוסף בן אלעזר 1452 [Rossi 1370]
483) יוסף בונפצו בן גרשון 1451 [Vat .220]
484) יוסף בן ברוך האם 1537 (Lips. 29)
485) יוסף גאליקו 1498 [Rossi 937]. 1508 [Rossi 505]
486) יוסף בירבי גו.... 1573 s. Mich. Cat S. 333
487) יוסף גרשון בן מאיר 1491 [Das ms. des חידושי הרמב״ן in שבעה עינים Livorno 1754]
488) יוסף בר גבאי Cat. Leyd. p. 380
489) יוסף ביר׳ דוד 1273 [cod. Almanzi 26]
490) יוסף בן הקדוש דוד 1589 [cod. Nizzachon]
491) יוסף ויטאל קאלבריסי s. RGA. רמ״ע nr. 38
592) יוסף בר זרחיה 1405 [Urb. 21]
493) יוסף בן חייא הסופר s. הורית הקורא (ms.)
494) הסופר הנקדן יוסף בן חזקיה כהן 1338 [cod. Hamburg 134]
495) יוסף בן יהודה ן׳ עמר 1447 [Orient 1849 S. 668]
496) יוסף טוב עלם Z. S. 119
497) יוסף בן יואב אליהו 1461 [Rossi 215]
498) יוסף בן יחיאל od. יוסי s. Cod. Münch. 30. 63. 44. 130
499) יוסף בר יואל in Constantinopel 1508 [Neub. 2008]
500) יוסף יום טוב 1401 (Münch. 117)
501) יוסף יוזבל בן הירש לוי aus Fürth 1702 [Neub. 2086]
502) יוסף בן יעקב 1275 [ob Kenn. 459]
503) יוסף בן יעקב 1393 [Vat. 348]
504) יוסף בן יעקב 1479 [Rossi 136]
505) יוסף בר יעקב aus Wetzlar 1544 [Neub. 170]
506) יוסף בן יעקב 1563 [Neub. 1930]
507) יוסף בן יפת בן שלום 1467 [Neub. 1220]
[יוסף נקדן s. יוסף בן יצחק]
508) יוסף בן יצחק גרסיאן Vat. 335
509) יוסף בן יצחק מארקיח R. 737

510) יוסף בן יצחק בן יוסף דאלויאה [Rossi 72]
511) יוסף בן ישועה כהן בן צדקה 1461 [cod. Sussex 7] 1464 [Rossi 81]
312) יוסף הכהן (בית יוסף) zu א"ח 32 סופר מובהק (ר"ל ן' חביב nach
513) יוסף הכהן 1252 [Rossi, V. Lect. 1 c. Ext. 20]
514) יוסף לבלר צרפתי ms. Breslau bei Wolf T. II p. 321
515) יוסף בן ישעיה מישני (ms. 397 ancien F. ist מלות הגיון Papier in 4)
516) יוסף המכונה מלך aus Paris (St. Germain 226) [= Paris 643]
517) יוסף בן מאיר וואלך in Bonn Opp. [Neub. 2125]
518) יוסף בן מנחם נקדן (Cat. Lips. Index secund. p. XLII nota [1])
519) יוסף בן משה R. 1299.
520) יוסף בן משה הכהן 1472 Wien S. 179
521) יוסף בן נחמיה פואה 1476 [ms. Steinschneider 12 cf. H. Ueb. S. 475]
522) יוסף בר נחשון אשכנזי (ms. 110 anc. F.) [= Paris 185[5]]
523) יוסף נקדן Z. S. 111. 113
524) יוסף נקדן בן יצחק 1299 [Neub. 2325]
525) יוסף נקדן בן שבתי בן שלמה 1357 [Neub. 129]
526) יוסף הסופר Opp. כתובים [Neub 71]
527) יוסף הסופר הספרדי 1490 in Butonto [Neub. 1346]
528) יוסף סופר 1381 [Rossi 480]
529) יוסף סופר 1758 Vf. von עדות ביוסף
530) יוסף בר סעדיה 1210 [Neub 1452]
531) יוסף בן סעדיה 1470 Cod. Lips. 42
532) יוסף בן סעדיה גבר 1414 [Rossi 284]
533) יוסף בן עובדיה בן אברהם 1488 [Paris 343]
534) יוסף בן עלי בן ישראל 1485 [Kenn. 32]
535) יוסף פינצי 1526 [Rossi 300]
536) יוסף צדיק בן אלעזר צדיק K. (s. Wolf 3, p. 419; Cat. Leyden p. 123; Dukes Prov. S. 47) 1618 [Paris 191]
537) יוסף צרפתי 1300. 1325 vgl. Mich. 810
538) יוסף צרפתי 1365 [Rossi cod. ext. 128]
539) יוסף בן קלונימוס הנקדן 1204 [Zunz S. 117]
540) יוסף ענבי בן שלום c. Vat. 105 nr. 12; vgl. שלום בן יוסף ענבי bei Wolf 4, p. 972
541) יוסף ראיטי Mich. 240
542) יוסף בן שלמה הלוי in Posen 1609. 1612. (מהר"ם לובלין .לבוש א"ח .רא"ם 125)
[יהוסף .s יוסף בן שבתי בן שלמה]
543) יוסף בן שם טוב Vat. 378
544] יוסף בן שמואל 1508 [Rossi 849]
545) יוסף בן שמואל ביבי 1509 [Neub. 1176]
546) יוסף בן שמואל מרושינה 1492 [cod. Wien 1]
547) יוספיה בן עשתור 1296 [Rossi 140]
548 יחוקאל בן שלמה בן יואב? s. Münch. 110
549) יחיאל 1297 [Zunz 208]
550) יחיא בר שלמה הידוע בן אלרהאן (שערים היכל ודביר ms. 4[0] am Ende)
551) יחיאל בן אליעזר 1279 [Rossi 60; Zunz 208]
552) יחיאל בן אשר כהן Lips. 30 nr. 13
553) יחיאל חי בן יואב כתב מבית אל 1419 [R. 1135]. 1422 [Neub. 1955]. 1433 [Paris 932]. 1445 [Rossi 326]
554) יחיאל בן יוסף c. H. h. 40 c
555) יחיאל בן יוסף טריוויש 1508 [cod. Rossi 506]
556) יחיאל בן יצחק סופר 1295 [Zunz 208]
557) יחיאל בן יעקב s. Wolf 4, p. 80; Clarke, Cat. p. 112

558) יחיאל בן יעקב בן יהודה מודינא 1491 [Rossi 1146]
559) יחיאל הסופר בן יקותיאל in Rom 1268 [סליחה]
560) יחיאל מיכל בן שניאור Opp.
561) יחיאל נסים in Pisa 1524 [Paris 783 (vgl. HB. V 147)] 1526. 1528 [Paris 87]
562) יחיאל בן משה R. 481
563) יחיאל בן מרדכי הרופא aus קיינצאנו A. 1475; R. 1147
564) יחיאל בן משה Opp. [Neub. 694]
565) יחיאל בן שלום הרופא 1564 [Wolf 3, 435]
565 a) יחיאל בן שלמה R. 1284
566) יחיאל בן שר שלום 1409 Mich. 514
567) יעיש בן מסעוד ן' נגאר vgl. Wolf 4, p. 863 [Neub. 266]
568) יעקב R. 794
569) יעקב Lips. 25
570) יעקב cf. Cod. H. h. 15
571) יעקב אופנהיים Mich. 445
572) יעקב בן איוב רופא 1335 [Kenn. 57]
573) יעקב בר אליהו in ZB f. 168 b [ob Turin 252]
574) יעקב אלבו 1472 [Vat. 209]
575) יעקב ן' ארדוט (ריב״ש 508)
576) יעקב בר גלוני 1384 [Vat. 397]
577) יעקב בן יחיאל 1301 [Saraval 2]
578) יעקב בן ברזלי בן יצחק ספרדי 1453 [cod. Turin 137]
579) יעקב בן יהודה חגיז 1554. 1557 [כ״ח VIII, 104]
580) יעקב בן חיים Münch. 58
581) יעקב חלנזה in מנקידה (s. שו״ת מבי״ט II 58)
582) יעקב חלפון Cod. Wolf. [18] (Avic. Kanon 1 T.) Cod. אורח חיים a. 1436 Mich. 418 A. 1470
583) יעקב בן יהודה סופר a) Cod. Lips. W 7, (b Cod. Lips. 30
584) יעקב בן יהושע פרונטינו 1474 [Rossi 1243]
585) יעקב בן יוסף (Cod. Münch. 39) 1548; Opp. 1163. Q 1547 in Venedig
586) יעקב בן יוסף 1295 [Zunz 208]
587) יעקב בן יוסף ריפול 1384 [Kenn. 99]
588) יעקב יוקלין בן יוסף 1491 [Rossi 154]
589) יעקב בן יצחק 1304 [Rossi 185; Zunz 209]
590) יעקב כהן s. שו״ת מהרי״ל 149
591) יעקב הלוי סופר 1456 ? Kenn. 89
592) יעקב לוצאטו Opp. [Neub. 1660]
593) יעקב בן מאיר הלוי (Nissen) Z. S. 114
594) יעקב בן מאיר Kenn. 23
595) יעקב בן משה ן' אבי דינאר in Fas 1332 (Bodl. 611)
596) יעקב בן משה אלחדב 1442 [Rossi 950]
597) יעקב בן משה הסופר Saec. XV (סמ״ק מצורך Goldberg 1850 Nov.)
598) יעקב בן נחמיה שגרי 1468 [Wolf 3, 1044]
599) יעקב בן נפתלי
600) יעקב נקדן Z. S. 113
601) יעקב בן נתן 1357 [Neub. 129; Zunz 210 Note a]
602) יעקב בן עובדיה? (קובץ ms. Michael)
603) יעקב סופר 1342
604) יעקב ן' עטייה cf. ס' הישר ed. Vened. Vorr.
605) יעקב סופר מונסיניגו 1505 [ob Kenn. 424]
606) יעקב קראבילה in Daroca (ריב״ש 511)
607) יעקב קרישפינו 1380 [Vat. 170]
608) יעקב בן שלמה 1600 [Leyd. 82]
609) יעקב בן שמואל 1236 [Zunz 207]
610) יעקב בן שמואל in Sinigaglia 1530 [Rossi 1360]. 1536 [Rossi 1359]
611) יעקב בן שמואל קאטאלאני 1578 (ms. Saraval 26)
612) יעקב בן שמעון 1473 (Mich. Kat. S. 351)
613) יפת בן אליהו בן יפת (Cod. Lips. 864)

614) יעקל סופר s. Zunz S. 569 u. Wolf 3 p. 516
615) יצחק Z. S. 118
616) יצחק Var. L 1 p. 15
617) יצחק R. 407
618) יצחק R. 545
619) יצחק R. 948
620) יצחק R. 1164
621) יצחק R. 1318
622) יצחק Opp.
623) יצחק 1436 [Wolf 3, 695]
624) יצחק בן אברהם 1302]Zunz 209]
625) יצחק בן אברהם 1430 [Münch. 242]
626) יצחק בן אברהם 1506
627) יצחק בן אברהם aus Sommerhausen 1547 Mich. 822. Vgl. Schönbl Cod. 30 B.
628) יצחק בן אברהם הסופר 1459 (H. 116)
629) יצחק בן אברהם חן [גראציאנו] R 494
630) יצחק בן אברהם ibn Fargi 1477 [Schönbl. 112 c]
631) יצחק בן אברהם צרפתי 1554 [cod. Turin 159 u. 184; Rossi 1073]
632) יצחק אהרן שלמה 1425 [cod. Casiri 865]
633) יצחק איגרא R. 115
634) יצחק בן אליה 1511 [Neub. 1796]
635) יצחק סופר בן אליה חזן 1309 [Zunz 209]
636) יצחק בן אליה מנוש (cf. Cod. Münch. 24) 1555
637) יצחק בן אלישע מרושינה 1586 (ms. Foa 60)
638) יצחק סופר בן אליעזר R. 593 Mich. 542 Revue 2, 98
639) יצחק בן אליעזר הכהן 1433 (Münch. 116)
640) יצחק בן אפרים כהן 1305 [Neub. 94]
641) יצחק בן אשר כהן R. 157
642) יצחק בק Opp.
643) יצחק ברוך בן שמואל בן חיים Zarfathi 1370 [Rossi 450]. 1387 [Rossi 1072]. 1401 [Rossi 317]
644) יצחק בר ברוך 1286 [Zunz 208]
645) יצחק בר ברוך Kenn. 159
646) יצחק בן ברוך 1668 [cod. Uff. 80]
647) יצחק גואקל Opp. [Neub. 1656]
648) יצחק גראציאנו R. 1027 15 Jahh.
649) יצחק בן דוד קמחי 1480. 1481 [cod. ext de Rossi 83]
650) יצחק זארק בן זרחיה 1459 [Rossi 64 u. Paris 1245]
651) יצחק הלוי ן' חכם in Malaga (ריב"ש 167)
652) יצחק חזן Wien S. 121
653) יצחק חן Mich. 245 vor 1426
654) יצחק בן חביב in Saragossa 1471 (Munk, la philos. p. 37)
655) יצחק בר חנינאי 1184 [cod. Hamb. 165]
656) יצחק המולמוסו הנקדן Anc. F. 283
657) יצחק בן יהודה 1286 [Zunz 208]
658) יצחק בן יהודה 1409 [Rossi 774]
659) יצחק בן יהודה שויטל 1492 [Wolf 4, 963
660) יצחק בן יהודה שוינת 1452 [Neub. 2007]
661) יצחק בן יהושע in Rimini 1442 [cod. Benzian 15]
662) יצרק בן יהושע מלאטש 1568 [C. B. p. 2909]
663) יצחק בן יהושע לוי 1277 [Rossi 463]
664) יצחק בר יואל Kenn. 446
665) יצחק בן יואל הלוי get. 1147 in Worms
666) יצחק בן יום טוב כהן 1443 [Vat 52]
667) יצחק בן יוסף 1303 in Tallard [Rossi 654; Zunz 209]
668) יצחק בן יוסף 1389 in Jerusalem [בעל המורים cod. Mantua 32 cf. Asulai שם הגדולים I, 86
669) יצחק בן יוסף בן אבאמרי 1411 [Vat. 139]
670) יצחק בן יוסף קמחי בן שלמה 1393 [Gross, Gall. Jud. 89. 386]

671) יצחק בן יושעיא הלוי [Rossi 463] W. t. 4 p. 90

672) יצחק יעקב בן יהודה W. t. 4 p. 446

673) יצחק בן יעקב 1193 [Zunz S. 207]

674) יצחק בן יעקב s. Mich. Kat. S. 359

675) יצחק בן יעקב לוצאטו 1572 [Rossi 478]. 78 [Rossi 1279]

676) יצחק בן יקותיאל 1433 [cod. Laur. Plut. I. 50]

677) יצחק בן ישעיה בן ששון in Ocanna 1491 [Kenn. 521]. 1479 [Kenn. 571]. 1494 [Kenn. 520].

678) יצחק ישראל S. Zunz S. 408

679) יצחק הכהן 1243 in שייא (RGA. רשב״א Th. 2 Nr. 229)

680) יצחק הכהן in Toledo (שו״ת מבי״ט 2,58)

681) יצחק הכהן in Alessandria 1513, Vgl. Wolf T. 3 p. 567

682) יצחק בן מאיר 1425 Mich. 212

683) יצחק בן מאיר הנקדן s. Cod Par. 283 [= 165]

684) יצחק מנחם פינצי 1500 [Rossi 969]

685) יצחק בן מנחם הלוי 1463 [cod Hamb. 195]

686) יצחק בן מנחם 1189 [cod Br. Mus. 951]

687) יצחק בן מנחם הנקדן 1291 [cod.-Laur. Plut. III, 3]

688) יצחק מנחם בן הק״ר שמואל Foa 59

689) יצחק מסראן 1255 [Rossi 23]

690) יצחק בן מרדכי אברליש 1619 (Lips. 21) aus Schweinburg

691) יצחק בן מרדכי הלוי R. 107

692) יצחק בן מרדכי הכהן לנקויש cod. W. Lips. 11 A. 1558

693) יצחק בן משה 1335 [Rossi 20]

694) יצחק בן משה 1415 [Br. Mus. 789]

695) יצחק בן משה ן' אלרגל 1469 [Urb 7]

696) יצחק בן משלם 1347 [Rossi 1319]

697) יצחק הנקדן Zunz S. 113

698) יצחק בן נתנאל R. 159

699) יצחק הסופר 1545 (Ms. ס' האמונות in Fr. a M.)

700) יצחק בן נתנאל 1445 [Rossi 1063]

701) יצחק הסופר K. 1. 185

702) יצחק הסופר Mich. 529

703) יצחק הסופר Sec. 12 c. H. h 15

704) יצחק בן עובדיה בן דוד in Bologna 1427 [Kenn. 121]. 1441 in Florenz

705) יצחק ן' פלאכאר 1438 [cf. H. Ueb. S. 300 n. 241]

706) יצחק פפט 1493 [Vat. 171 Name jedoch פפנו cf, Mosè II, 415]

707) יצחק מקרצוירא ? Z. S. 118

708) יצחק בן שאלתיאל etwa 1370 (Vat. 298 N. 12)

709) יצחק בן שבתי Opp. [Neub. 441]

710) יצחק ן' שושאן Opp. [Neub. 1540]

711) יצחק בן שלמה דלבארי 1454 [Paris 1168]. 1456 [Paris 1178] (rèv. or. 1. p. 435; 2 p. 108)

712) יצחק בן שלמה גבלו 1475 [Vat. 341]

713) יצחק בן שלמה נקדן 1281 [K. 145]

714) יצחק בן שלמיה Punct. 1297 [Almanzi 109]

715) יצחק בן הקדוש שלמה 1296 [Zunz 208] [Rossi 380]

716) יצחק בן שמואל 1277 [Kenn. 151]

717) יצחק בן שמואל Wien Katal. S. 14

718) יצחק בן שמואל מקולביץ Vat. 132

719) יצחק בן שמואל כהן 1473 [Vat. 18]

720) יצחק בן שמחה גנשמן c. H. h. 37 Vgl. כ״ח Th. 4 S. 178 u. Kat. Wien 99

721) יצחק בן שמעון הלוי 1294 [Urb. 1]

722) יצחק בן שמשון Cod. Berol. [16 vgl. Zunz, Z. G. 210]

723) יצחק תשבי בן יהודה תשבי K. Cat. Leyd. p. 201

[יקותיאל בן יהיאל רופא s. יקותיאל]

724) יקותיאל בן יוסף 1386 [Rossi 1006]

725) יקותיאל בן יחיאל בן יקותיאל 1280 [cod. Rossi 667]

726) יקותיאל בן יחיאל רופא 1396 [Rossi 180]. 1416 (c. H. h. 18 = Hamb. 156) 1401 [Paris 605]
727) יקותיאל הלוי 1389 [Neub. 1600]
728) יקותיאל בר משלם 1312 [Rossi 682]
729) יקותיאל הנקדן Z. S. 115
730) יקותיאל הנקדן בן יהודה כהן Z. S. 115
731) יקותיאל בן עמנואל 1391 [Rossi 284]
732) יקותיאל בן שלמה 1) für בנימין ישרו בן שמואל in Rimini (Canon 87. תנ״ך 460 Bl. Fol.) 2) für יוסף הרופא Machsor Fol. (Cod. I aus München geschickt) [H. Ueb. 785]
733) יקר בן שמעון ווידל 1473. 1476 [Rossi 1338]
734) ירוחם המכונה וישל בן שלמה 1488 —1495 [Neub. 1264; 1649]
735) ירחמיאל בן שלמה Opp. [Neub. 2079, 9 u. Add.]
736) ירחמיאל בן שמואל W. t. 4 p. 887 [Paris 1197]
737) ירמיה משה בן שמעון 1404 [Cod. Benzian 10]
738) ירמיה גומיקו בן משה 1452 [Vat. 249]
739) ישועה כהן בן דוד 1452 Wien S. 152 [1482: Rossi 1345 1455: Saraval 3]
740) ישמעאל נחמיאש 1479 [cod. ext. de Rossi 88]
741) ישבב
742) ישעיה בן יעקב 1482 [Rossi 78]
743) ישעיה בן יעקב מסראן [1449: Rossi 6] Mich. 135 819 [cod. Turin 127]
744) ישעיה בן משה 1266 [Rossi 422]
745) ישעיה בן משה בן שלמה Salera 1417 [ob Rossi 106]
746) ישעיה בר ראובן מציף רויל 1386 [Rossi 154]
747) ישראל (האזינה, אור תורה Anf. Abrav. עמום)
748) ישראל ברוך ן׳ ראנאן Mich. 819
749) ישראל באיסק 1538 [Neub. 817]
750) ישראל בן יואל המכונה פייבש Mich. 683
751) ישראל בן יצחק 1222 [Kenn. 290]
752) ישראל בן דוד 1285 [Saravàl 2]
753) ישראל כהן in Witepsk, s. Cod. Uff. 77
754) ישראל יעקב בן משה יוסף ליב 1745 (סידור הארי) ms. Pap. 214 Bl. in 4° A. 1852 in Berlin
755) ישראל נתן שונצינו R. 1217
756) ישראל סופר 1232 [K. 318]
757) ישראל סופר W. T. 3 p. 585
758) ישראל בן שלמה Circa 1800 (Ms. Breslau) [Zunz 208]
759) ישראל בן שמואל מנרבונה 1343 [Prg. Hds. des מורה in Tübingen cod. hebr. 2 (XX, 30 K. 146) s. Keller in Serapeum 1840 S. 142]
760) יששכר בן שלמה לוי R. 693
761) יששכר בן שמחה גנשמן 1587. Wien S. 99

762) כלוף ן׳ מוסר Opp. [Neub. 436]
763) כ״ב בן אליה Cod. Warner 22

764) לוי בן אברהם לוניל 1363 (c. Münch. 264, s. דברים עתיקים 2 S. 17. 19. עמודי כסף S. 151)
765) לוי בן אהרן R. 801. 1299
766) לוי בן אהרן חלפן 1476 [Neub. 658]
767) לוי בן אליעזר 1612 [ob Neub. 352]
768) לוי בן דוד לוי נקרן 1344 [Kenn. 643]
769) לוי בן יצחק 1348 [cod. Kopenh. 37 (vgl. ZfHB. 15 S. 26)]
770) לוי בן שלמה מזרחי Foa 53 [Neub. 2068]
771) לוי צעמפלין c. ext. R. 66 [Cas. 17]
[לוי בן אברהם s. ליאון דק״ב]
772) ליאון בן יהושע 1466 [K. 121]

773) ליאון בן יואב 1353 [cod. Laur. (Cat. Bisc. p 544)]
774) ליאונטין aus Mühlhausen, Zunz S. 208
775) ליב בן אברהם Opp. [Neub. 729]
776) ליב אנשבאך Opp. [Neub. 1740]
777) ליב כופר 1709 in Prag (שו"ת ר"י אישקאפת)
778) ליב הילדסהיים Opp.
779) ליב בן חיים W. t. 3 p. 659
780) ליב וואליש Opp.
781) ליב פולרא Opp.
782) ליברמן לוי 1446 [Neub. 2149]
783) ליברמן סופר Zunz S. 301
784) ליפקינט הנקדן Z. S. 114

785) ר' מֵאיר (sec. 2)
786) מאיר Foa 76
787) מאיר Mich. 565
788 מאיר Var. Lect. t. 2 p. 9. 31. 33. 59
789) מאיר Sec. 13 R. 16
790) מאיר Sec. 13 R. 211
791) מאיר 1438 [cod. ext. R. 23]
792) מאיר מפרובכה בן אפרים s. Zunz S. 252
793) מאיר בן חנוכה אשכנזי 1559. Mich. 642
794) מאיר בן בנימין טירקלן s. Mich. Kat. S. 340
795) מאיר בן יעקב סופר 1290 [Zunz 208]
796) מאיר לוי aus Prag 1552 Cod. Münch. 18
797) מאיר בן מאיר בן אהרן R. 543
798) מאיר בן יצחק לטיף 1481 (לקח טוב ms)
799) מאיר בן משה ן' לטף 1419 [Rossi 1161]
800) מאיר בן יצחק 1469 [cod. Turin 62]
801) מאיר נקדן Z. S. 115
802) מאיר סופר cf. שו"ת רא"ש 3, 6
803) מאיר סופר 1353 [Rossi 73]
804) מאיר סופר 1446 [Rossi 471]
805) מאיר די שילויש 1434 [cod. Turin 118]
806) מאיר בן שמואל Cod. Kar. 46 [Geiger Ztschr. III, 448]
807) מאיר שפירא Z. S. 119
808) מכחר בן יפת הסופר (Harl. 5686) Cod. Par. 310 [unrichtig מחר]. Schönbl. 25 G. (unricht. מנחם)
809) מהללאל בן מצליח s. Cod. Benzian 8 [= Berlin 69]
810) מולין הלוי 1444 [Neub. 2160; שו"ת מהרי"ו וייל N. 190]
811) מיכאל בן שבתי כהן 1448 [Vat. 105]
812) מישאל 1299 (Foa 68) [Bisliches 68]
813) מישאל בן אברהם הרופא aus Verona, vor 1308 (ms. Sorbonne 142) [= Paris 364] [יחיאל s מיכל]
814) מכיר בר קרשביא Lips. Wag. 1 [Zunz 208]
815) מכיר בן שמואל בן חסדאי 1463 [Paris 817]
816) מלכיאל בר שבתי כהן 1410 [Rossi 312]
817) מנוח בר מנחם 1438 s. Wolf t 1 p. 761 [Vat. 107]
818) מנוח מרדכי 1310 [cod. Turin 75]
819) מנחם 1397 [Rossi 758]
820) מנחם R. 517
821) מנחם R. 547
822) מנחם R. 622
823) מנחם R. 1042
824) מנחם בן אברהם R. 799 [vgl. Wien S. 47]
825) מנחם בן אהרן 1296 [Zunz 208]
826) מנחם בן אלחנן 1321 [Rossi 808]
827) מנחם לחי 1475 in Ferrara [Rossi 1204]
828) מנחם לחי בן אליהו מהאדומים 1487 [Rossi 272] 1490
829) מנחם בן ברוך 1340 Wien S. 15
830) מנחם בן אליעזר 1302 [Zunz 209]

831) מנחם בן בנימין 1316 [Zunz 521]
832) מנחם בר גדליה Opp. [Neub. 726]
833) מנחם בן חנוכה K. 1650 [Leyd. 54]
834) מנחם מיוני [K. 277 cf. Gross, Gall. Jud. 251]
835) מנחם בן יוסף יצחק 1415 [Kenn. 120]
836) מנחם בר יוסף ויינטי 1472 [ob Paris 308]
837) מנחם בן יוסף רפאפא 1320 [Rossi 860]
838) מנחם בר יעקב 1270 Scal. 1 [Zunz 208]
839) מנהם בן יעקב סקאלינו 1381 [Rossi 172]
840) מנחם בן יעקב בן שלמה כחן 1501 [Rossi 681]
841) מנחם בן יצחק 1474 [Kenn. 586]
842) מנחם בן יקותיאל כתן 1477 [Wolf 3, 560]
843) מנחם מוסקאטו בן משה 1584 [Leyd. 28]
844) מנחם בן משה 1395 [Rossi 551] vgl. Cod. Asher 3
845) מנחם בן משה רופא בן שלמה בן שמואל גאליקו בן יחיאל 1421 [Rossi 631]
846) מנחם בן פרץ טרבות 1512 [Paris 18]
847) מנחם מקסטילאש Cod. Schönbl. 31
848) מנחם צמח בן אברהם 1322. 23 [Rossi 692 u. 693, 694] 26 [Paris 1125]
849) מנחם בן שמואל 1418 (Münch. 96)
850) מנחם בן שמשון צרפתי 1447 [Almanzi 152]
[מנחם s. מענדל]
851) מנשה בן אהרן Mich. 818
852) מרדכי 1397 [Vat. 232]
853) מרדכי R. 1199
854) מרדכי בן אברהם משה Cod. Paris 240 [= 974]
855) מרדכי אלחנן 1440 [Rossi 747]
856) מרדכי בן בנימין ויכ״י אספילו in Italien 1375 [Neub. 1319]
857) מרדכי בן אליה 1451 [ob Neub. 1087 od. 1139]
858) מרדכי בן אלעזר Mich. 100
859) מרדכי בנימין בן מנחם רופא 1412 [Rossi 750]
860) מרדכי בן אפרים aus Neapel 1539 [Saraval 36]
861) מרדכי בר בנימין (Mich. 192) vor 1505
862) מרדכי טודרוס נתן 1470 [cod. Turin 40]
863) מרדכי בן יוסף 1384 [Rossi 542]
864) מרדכי דוראנט פריצול 1465 [Neub. 2426]
865) מרדכי בן לוי חלפן 1477 [Neub. 376]. 1480 [Rossi 657]
866) מרדכי מיכל ידידיה בן משה 1580 [Rossi 1363]
867) מרדכי בן מנחם הסופר 1522 [Neub. 1507]
8°8) מרדכי בן משה טובי 1449 [Rossi 41], aber Alm. 258: A. 1492
869) מרדכי בכרך Opp. 1570 B. Q. [Neub. 1152]
870) מרדכי סופר 1693 [Neub. 509]
871) מרדכי פינצי 1442 [cod. Berlin 119 jedoch: 1460]
872) מרדכי בן עובדיה 1450.
873) מרדכי בן עוזיאל 1354 [Neub. 180]
874) מרדכי מפיסא s. Biscioni p. 529
875) מרדכי פיאבי Mich. 537, Kat. S. 353 [Neub. 1628]
876) מרדכי בן שלמה aus Kamerino 1449, Wien S. 90. 100
877) מרדכי בן שמואל בן אברהם (Ms. Saraval 13)
878) משה R. 664
879) משה 1453 [Rossi 653]
880) משה 1470. Wien S. 180
881) משה R. 916
882) משה R 883
883) משה Uff. 75

884) משה 1504 [Rossi 433]
885) משה אברהם בן יקותיאל Kenn. 440
886) משה אגימאן a. Safet 1565 Ms. Alm. 29 [= Br. Mus. 759]
887) משה בן אברהם מטרוויש 1432 [Rossi 739]
888) משה בן אהרן לוי Mich. 258 [Neub. 146]
889) משה בן אליהו מלמד 1419 [Rossi 483]
890) משה בילי בר יודא 1614, Harl. 5794 [Br. Mus. 815]
891) משה בר אליקים 1520 [Neub. 1468]
892) משה בן אפרים צרור in Algier 1691
893) משה בן אשר Mich. 564 [= Neub. 866]
894) משה סופר בן בנימין R. 959, cf. 254
[משה בן יצחק s. משה גראציאן]
895) משה בן דוד קאזאני 1347 [cod. extr. [Rossi 101]
896) משה בן דוד קמחי R. 1382 [Wolf 1, 894]
897) משה בן דניאל בן משה 13 1 [Saraval 60]
[משה הנקדן s. משה חזן]
898) משה בן הלל der Schreiber des ספר הללי
899) משה חיים בן אברהם 1265 [Rossi 390]
900 משה החזן A. 1451 [Neub. 1312 Add.]
901) משה בן חיים 1304 [cod. Rossi 3]
902) משה בן חיים פלטיאל 1387 [Neub. 865 Add.]
903) משה בן חיים ספרדי 1499 [Rossi 940]
904) משה בן חיים ן' שבוקה? s. cod. Münch. 97
905) משה בן טוביה לוי Wolf 4 p. 1051, ist Cod. Turin 106 [= 229]. Vgl. Münch. 80 (wonach er in Krakau 1556 war)
906) משה בן יהושע 1492 [Rossi 148]
907) משה היוני בן דוד (s. Cod. Münch. 35) 1500
908) משה בן יהודה 1660 Opp. [Neub. 2291]
909) משה בן יוסף 1302 [cod. Rossi 1067]
910) משה בן יוסף 1369. Mich. 513 [Neub. 601]
911) משה בן יוסף 1509 [cod. Kar. 37]
912) משה בן יוסף גבאי 1502
913) משה בן יוסף די טרוטיל 1470 [Kenn 542 = Modena 19]
914) משה בן יחיאל 1350 [Rossi 858]
915) משה בן יעקב Vat. 283
916) משה בן יעקב aus Huesca Vat. 87
917) משה בן יעקב 1446 [cod. Turin 216]
918) משה בן יעקב בן משה בן כלב 1472 [Rossi ext. 17]. 73 [Rossi 187]. 76. 80 [Neub. 30]
919) משה בן יעקב circa 1640, Benzian Cod. 49
920) משה בן יעקב סופר 1388 in Jerusalem [Rossi Var. Lect. Proleg. p. XL]
921) משה יצחק בן אברהם פרוסטיץ 1693 [Neub. 510]
922) משה בן יצחק 1443 [Wolf 4, 868]
923) משה בן יצחק 1299 Opp. [Neub. 875]
924) משה בן יצחק 1495 [Vat. 478]
925) משה בן יצחק אוליף s. Mich. Kat. S. 333 [Neub 908]
926) משה בן יצחק אולמא 1534 [Neub. 1 98]
927) משה בן יצחק איילנבורג Opp.
928) משה בן יצחק אמאריליה 1487 [Neub. 65]
929) משה בן יצחק ציזינה R. 1169
930) משה בן יצחק גרסיאן 1426 in Rhodus [Almanzi 89]
931) משה בן יצחק מריאיטי 1436 [Rossi 1376]
932) משה בן יקותיאל חפץ הצפרוני 1383 [Almanzi 79]

933) משה בן ישועת בן משה רומאן 1396 [Neub. 305]
934) משה בן ישראל 1548, R. 554
935) משה ישיש 1518 [cod. Kar. 22 in Geiger, Zschr. 3 S. 442f.]
936) משה כהן R. 1210
937) משה לוי 1167 [Rossi 102]
938) משה לוי מויא s. Opp. 550 O. B.
939) משה מינץ 1450 [Rossi 1264]. 52 [Rossi 1263]. 54 [Rossi 1262]
940) משה בר מנחם 1527 Opp. [Neub. 1214]
941) משה בן מרדכי לוי 1776 [kop. in Strelitz ס׳ עמנואל mit poet. Vorrede]
942) משה בן מרדכי פרלג in Brescia 1510 [Rossi cod. Polon. 1]
943) משה בן משה 1476 [Rossi 569]
944) משה כהן בן משה 1207 [Wolf 2, 817]
945) משה כהן בן פריגורם 1399 [cod. Lips. V]
946) משה בן מתתיה 1404 [Neub. 2332]
947) משה בן נסים קמחי Mich 569 1413 [Rossi 598]. Vgl. 1383 [Neub. 2087]
948) משה חנקרן Zunz S. 111
949) משה בן נתן נרבוני 1323 [Neub. 316]
950) משה הסופר (Ms. מבחר הפנינים fol. hinter צורכר ms.)
951) משה הסופר 1426 [Vat. 292]
952) משה מקיווא (Wien Katal. S. 60) 1555
953) משה קרבידה Ende 1396 in Candia [Leyd. 13]
[משה קמחי s. בן דוד — בן — —, בן נסים — —]
954) משה רומאן 1482 [Kenn. 511]
משה בן ישועת s. משה רומאן
955) משה הרופא Opp. [Neub. 2123]
956) משה הרופא בן יצחק ן׳ קאבש (Mich. 563)
[משה בן יצחק s. משה מריאיטי]

957) משה בן שאול לוי 1474 [Rossi 973]
958) משה בן שבתי aus Palästrina 1473 [cod. Laur. Plut. LXXXVIII, 2.]
959) משה בן שלמה ? 1390 [Geiger, Wis. Ztschr. III, 283 ff. 6 cf. H. Ueb. 172]
960) משה שמואל דושקולה in Avignon 1396. 1398 [cod. Turin 172] Vgl. Wien S. 135
961) משה בן שמריא אליעזר Vat. 316
962) משלם R. 13
963) משלם בן יוסף 1238 [Zunz 207]
964) משלם בן יצחק Opp. [Neub. 705]
965) משלם נחמיה בן נתן בן משלם בן אברהם 1428 [Rossi 475]
966) מתתיה Kenn. 384
967) מתתיה R. 14
968) מתתיה בן גרשון 1444 [Rossi 567]
969) מתתיה בן יונה 1489 in Prag [cod. Sal. Dubno]
970) מתתיה בן יצחק 1334 [cod. Turin 85]
971) מתתיה הלוי 1552 Opp.
972) מתתיה בן נתנאל R. 11

973) נחום סופר (משפטי.שמואל 79 d) 1521
974) נחמיה בן יעקב 1349 [Br. Mus. 659]
975) נחמיה בן משה Catal. Benz. S. 8 N. 29
976) נחמיה בן שמואל 1398 [Vat. 324]
977) נחום חלבלר [1223 Wolf T. 3. p. 825. Ltg. 624]
978) נחמן נקדן בן שניאור 1295 [Zunz 118 Kenn. 170]
979) נחמן בן פרנך 1417 [Neub. 231]
980) נחמן בן שבתי הצורף 1385 in Avelona [Rossi 584]
981) נפתלי בן פייבש Mich. 22
982) נפתלי בן שלמה הלוי c. H. h. 65
983) נסים בן דוד חטל 1493. Mich. 492 [= Neub. 1488]
984) נסים בן שבתי (c. Münch. 246)

985) נסים ן׳ ראי״ש 1474 [Neub. 152] Vgl. כ״ח 6. S. 181
986) נסים תמם Uri 134. 135 [Neub. 1002—1005]
987) נסים בר שלמה אגושתרו Kabbal. in Cod. Paris [Paris 85]
988) נתן Z. S. 119
989) נתן R. 31
990) נתן בן אליעזר Wien S. 20
991) נתן הכהן c. H. h. 137 A. 1513
992) נתן בר מכיר vor 1311 [Rossi 12]
993) נתן בן מררי in Ancona 1455 [Cod. Biscioni 535]
994) נתן בן משה 1394 [cod. Turin 207]
995) נתן בן משה ירושלמי 1400 [in Candia ms. פסקי ר׳ תם]
996) נתן בן מתתיה מודינה 1502 [Rossi 751]
997) נתן בר שמואל החבר um 1136, s. בתולת בת S. 20
998) נתן בן שמואל סאלו 1475 [Rossi 1326]
999) נתן בן שמעון הלוי 1295 [Mischne Tora cod. Kaufmann vgl. ZfHB. 11 S. 94]
1000) נתנאל טרבוט 1475 [Rossi 7] s. R. 1050
1001) נתנאל בן יוסף aus Monternale, R. 799
1002) נתנאל כהן Anf. Sec. 16 in Worms, gerühmt in Opp. 152 Q.
1003) נתנאל בן מתתיה 1487 [cod. Turin 141]
1004) נתנאל נקדן בן אברהם רופא Kenn. 194
1005) נתנאל בר שמואל צרפתי 1481 [Ghirondi 16]

1006) סימן טוב 1399 Vat. 104 (Assem. p. 23)
1007) סעדיה בן אברהם Alm. 220
1008) סעדיה ן׳ דנאן 1479 [Paris 758]
1009) סעדיה בן דוד 1451 [Neub. 1521]
1010) סעדיה זוראפה בן דוד Abschrift der שו״ת רשב״ש u. שו״ת יכין ובועז 1620
1011) סעדיה בן יהודה בן אביתר 1203 in ברקא [Neub. 896]
1012) סעדיה בן יעקב 1388 Opp. [Neub. 1519]

1013) עובדיה מגאן 1558 Opp. [Neub. 447]
1014) עובדיה [ישרון] בן יהודה 1494 [Kenn. 464]
1015) עובדיה בן שלמה 1511 [Neub. 227]
1016) עזרא בן טודרוס 1306 [cod. Turin 177]
1017) עזרא בן יעקב 1396 [Br. Mus. 121]
1018) עזרא בן נתנאל 1198 [Neub. 416]
1019) עזרא הסופר
1020) עזרא מפאנו בן יצחק R. 1228. Münch. 80. 84. vgl. W. 8 p. 158. 869.
1021) עזרא בן שלמה 1469 (אוצר נחמד 3 S. 109)
1022) עזרי 1438 [Neub. 701 Add.]
1023) עזריאל בן אביה 1420 [Vat 27]
1024) עזריאל בן אביעזר 1320 [Kenn. 498]
1025) עזריאל בן אליעזר 1552 [Neub. 1812]
1026) עזריאל בן יצחק Opp. [Neub. 854]
1027) עזריאל קראטאשין 1712 [Neub. 1549 u. a.]
1028) עזריה 1395 [cod. Casiri 935]
1029) עזריה אשכנזי בן משה 1450 [cod. ext. de Rossi 55]
1030) עזריה פיגו s. שת״ג 2 ע׳ 3 [Neub. 2306]
1031) עלי בן יוסף 1455 [Neub. 51]
1032) עלי תלמיד ? 1464 [Rossi 489]
1033) עמנואל בר רפאל (מלטריפאדרא . . . ן׳ מאיר) vor 1600, Regg. 41
1034) עמנואל 1487 [Rossi 582]
1035) עמנואל בר גד 1693. 1709 (Foa 42. 43)
1036) עמנואל מפונטרימולי s. שלטי 176 b. 177 c. 181 d
1037) עמנואל ב״ר יחיאל נבתעי״א Uri 364 [Neub. 1815]

1038) עמרם בן משה cf. Geiger Zeitschr. B. 2 S. 158 [vor 1397 Paris 764]
1039) ענזיל Opp. [Neub. 1178]
1040) עקריש 1508 [Kenn. 572]

1041) פייבש סופר 1341 R. 240
1042) פייבש סופר בן יוזפא כהן aus Wien (s. W. 3 p. 1122), Schwiegervater des שלמה חזן
1043) פילה בת אברהם 1288 [cod. Saraval 27]
1044) פנחס בן שלמיה לוניל 1397 [Rossi 501]
1045) פסח [Kenn. 17]
1046) פרט מיימון s. Bisc. p. 139 Cod. 6
1047) פריגורס בן יצחק הכהן שושן 1320 [Vat. 315]
1048) פריגורס בן קלונימוס Mich. 437 [=Neub. 1043] u. dessen Brief März 1338
1049) פרין s. Var. L. t. 1 Vorr. Ende
1050) פרין בן מרדכי Zarfathi 1463 [Neub. 663]
1051) פרין בן שלמה כהן 1470 [Rossi 403 vgl. Paris 422]
1052) פתחיה משה בן יוסף Zunz S. 276
1053) פתחיה סופר בר יוסף מווינא aus Prag, Grossvater des באר הגולה

1054) צדוק הנקדן Zunz S. 110

1055) קלונימוס נקדן (Ende מגלות in Opp. 103 F) [= Neub. 36]
1056) הלכות נדה קלונימוס בן גרשון 1466 in ר״י מדורא cf. Zunz, Addit p. 322]
1057) קלונימוס בן יקותיאל לוי 1231 [cod. Paris 682]
1058) קלונימוס בן יצחק 1408 [Rossi 626]
1059) קלונימוס בן קלונימוס 1278 [Chaluz 2, 121]
1060) קלונימוס בן מנחם s. Cod. H. h. 17

1061) קריגוט עטר aus Arles, Cod. Asher 6
1062) קרשקש קלונימוס 1472 [cod. Wien 119] A. 1438 u. Mich. Kat. S. 349.
1063) קפמן בן אביעזרי לוי 1618 s. פתיל תכלת
1064) קפמן יואל סופר בן יעקב יודא לוי in Prag
1065) קרשביה נקדן בן יצחק Z. S. 114
1066) קרשביה בן מכיר [Vat. 138]

1067) ראובן בן אברהם 1357 [Paris 30]
1068) ראובן בן אברהם 1541 [Rossi 636]
1069) ראובן בן חיים 1466 [Rossi 537]
1070) ראובן בר יעקב Vat. 270
1071) ראובן בן שלמה 1488 [Münch. 244]
1072) ראובן בן שלמה 1552 (Münch. 54)
1073) רפאל בן אפרים מודינא 1486 [Rossi 1365]
1074) רפאל ידידיה בן אליעזר חיים aus Strassburg 1476 [Saraval 29]. 1481 [Rossi 843]
1075) רפאל בן היקר כמ״ר אמ״א ה״ר נתנאל סליחות זלה״ה פואה Nachtrag zu Ms. Z prg. Fol. [A 1857 Febr.]
1076) רפאל יהושע בן מרדכי ראטו 1586 [Rossi 1362]
1077) רפאל הכהן מפראטו 1538 (Foa 61) [Neub. 911]
1078) רפאל בן לוי צרפתי 1463 [Rossi 767]. 1568 [Neub. 47]
1079) רפאל רבינו בן יהודה 1553, Biscioni

1080) שאול אלחכים c. H. h. 70
1081) שאול s. שו״ת ר״מ פדואה 77. 80
1082) שאול כהן בן משה 1525 [Vat. 343]
1083) שאול מררי 1695 s. Lips. 38]
1083 a) שאלתיאל בן יוסף אוהב [1444 Rossi 269]
1084) שאלתיאל בן יוסף זרק Mich. 491 [— Neub. 1487]
1085) שבתאי הלבלרי 1291 [cod. Nürnberg vgl. Benj. II, 23
1086) שבתי בן אברהם 1520 [Neub. 427]

1087) שבתי בן אליה בן יוסף בן ישראל 1482 [Leyd. 17]
1088) שבתי בר זרח 1489 [Vat. 91 u. 207]
1089) שבתי בן יהודה 1144 ? [cod. Kenn. 293]
1090) שבתי בן יוסף 1452 [Paris 363]
1091) שבתי בן יהודה 1322 [Rossi 5]
1092) שבתי בן יואל חיים A. 1462 ms. Mich. 114 [Neub. 2310] (בן פורת)
1093) שבתי בן לוי Vat. 214
1094) שבתי בן יצחק סופר aus Przemisl 1603
1095) שבתי בן מנחם עמנואל 1407 [Rossi 1126]
1096) שבתי בן מנחם בן שבתי 1380 [Rossi 1070]. 1403
1097) שבתי בן משה aus Candia 1478 [cod. Kar. 29]. 1484 [Neub. 1359]. 1485: [Paris 919]
1098) שבתי בן משה סופר in Arta 1524 (רד״ך 20)
1099) שבתי בן משה קואני aus Kandia 1440 [Paris 376]
1100) שבתי בן משלם 1316 [Rossi 738]
1101) שבתי בן נסים עטרות in Reggio 1475, Wien S. 175
1102) שבתי רופא ן׳ עטיאש 1293 [Vat. 358]
1103) שבתי בן שמואל Kenn. 225 [Urb. 2]
1104) שישא בן אבא (שמות רבה 24)
1105) שלום s. שר״ת ר״י וויל 190
1106) שלום זכש״א in Görlitz (Ms. Münch. 693) [Neub. 194]
1107) שלום בן מן in Worms s. Wolf 3 p. 689
1107 a) שלום בן משה R. 488
1108) שלום בן שלמה בן סעדיה 1482 [Vat. 379]
1109) שלום aus Mestre A. 1632 (H. 209)
1110) שלמה Ms. Luzz. (כ״ח 7 S. 71)
1111) שלמה ext. R. 50
1112) שלמה ? s. R. 769
1113) שלמה R. 813
1114) שלמה בן אברהם סוותו 1461 (Frankels Ztschr. 1853 S. 245)
1115) שלמה R. 864
1116) שלמה בן אהרן ן׳ עמר Mich. 110 [= Neub. 2037]
1117) שלמה די איליון 1520
1118) שלמה בן אליהו 1400 [Zunz 210; nach Neub. 782 jedoch: 1342]
1119) שלמה בן אליה ישראל 1371 [Urb. 8]
1120) שלמה בן אליעזר חיים כהן 1340 [Neub. 20]
1121) שלמה בן אליעזר רופא 1380 [Neub. 318. 319]
1122) שלמה בן אפרים (c. H. h. 124) 1480
1123) שלמה אלציג 1362 [H. Ueb. S. 356 Note 723]
1124) שלמה בן דוד 1410 od. 1412 s. Cod. Lips 10
1125) שלמה בן דוד בן בנימין 1393 [Neub. 1520]
1126) שלמה בן דניאל 1304 [Urb. 11]
1127) שלמה זלמאטי 1532 [cf. רשב״ש 430] [Ltg. 529]
1128) שלמה חדיד 1571 Mich. ~280 [Neub. 976]
1129) שלמה חייט 1449 (Foa 75) [= Neub. 238]
1130) שלמה בר חסדאי 1396 [cod. Laur. Plut. II, 1 u. III, 1]
1131) שלמה בר יהודה Mich. 539
1132) שלמה בן יהודה גרני Ms. prg. math. Steinschn. [= Berlin 112]
1133) שלמה בן יוסף 1342 [Rossi 573]
1134) שלמה בן יוסף Cod. Münch. 16]
1135) שלמה בן יוסף 1343 [Vat. 71]
1136) שלמה בן יוסף 1677 in Lublin (תנ״ך וויצהויזן)
1137) שלמה בן יוסף גבלי 1474 [Rossi 674]
1138) שלמה בן יוסף גאליקו A. 1518 (רוח חן ms. Mich. 772 c, wo בשנת ר״ע gedruckt) [Neub. 1268]

1139) שלמה בן יחיאל 1309 [Wolf 4, 81]
1140) שלמה בן יחיאל אדילקינר 1487 [Rossi 721]
1141) שלמה בן יסקה 1374 [cod. Sussex]
1142) שלמה בן יעקב 1287 [Kenn. 193]
1143) שלמה בן יעקב 1415 [Rossi 1097]
1144) שלמה בן יצחק Mich. 188 [Neub. 895]
1145) שלמה בן יצחק הלוי 1344 [Wien 2]
1146) שלמה בן יפת הפרנס? s. גנזי Th. 1 p. XXII
1147) שלמה בן ישועה 1345 [Neub. 1973]
1148) שלמה בן ישראל כהן 1760 [Rossi 1331]
1149) שלמה לוי מורשירא 1732 in Verona, s. פחד יצחק, דגים f. 86 d, seine Söhne אליעזר und מיכאל ib. הליצת F. 20 a
1150) שלמה הכהן (RGA. רמ"ע 55)
1151) שלמה בן משה שלום 1473 [cod. Wien 47 Kat. S. 137. 143. 144]
1152) שלמה בן נחמן 1485 [Rossi 89]
1153) שלמה בן נריה 1313 [cod. Königsberg vgl. ZfHB. 11 S. 159]
1154) שלמה נשיא בן ישר 1388 [Wolf 3, 1048]
1155) שלמה בן נתנאל 1404 [Urb. 31]
1156) שלמה נקדן Zunz S. 113
1157) שלמה בידיש 1317 [Neub. 172]
1158) שלמה בן עמנואל 1284 [Rossi 256]
1159) שלמה זלקינד בן יצחק 1372 [Rossi 764]
1160) שלמה בן ראובן 1325 [cod. ext. de Rossi 10]
1161) שלמה בן רפאל R. 1315
1162) שלמה בן רפאל 1299 [Paris 7]
1163) שלמה בן שבתי R. 1062
1164) שלמה בן שמואל aus Würzburg 1283 (Münch. 5)
1165) שלמה בן שמואל כהן in תיבין A. 1491 Anf. schreibt מנהיג קצר [Neub. 901]
1166) שלמה בן שמעון סופר, auch חזן, Opp. Machsor gross fol. [Neub. 1029]
1167) שלמה בן שמעון שואב 1564 Mich. 58 [vgl. יצחק שואב Mich. Kat. S. 335]
1168) שלמה בן שניאור אפרים s. W. t. 2 p. 307
1169) שלמה בן שמשון [für מתתיה בן יוסף] (s. München 94) A. 1343
1170) שלמיאל בן צורי 1428 [Rossi 396]
1171) שם טוב בן אברהם 1282 [Orient 1850 S. 556]
1172) שם טוב R. 727 sec. 16
1173) שם טוב ן' גאון s. אור החיים
1174) שם טוב בן יעקב אמיגו 1529 [Neub. 167]
1175) שם טוב 1459 [cod. Almanzi 212]
1176) שם טוב הרופא הספרדי 1415 [Neub. 1550]
1177) שם טוב ברוך 1404 [Paris 76]
1178) שם טוב בן שמואל ברוך 1400 [Rossi 454]
1179) שמואל Mich. 698
1180) שמואל Opp. 1000 B. F. [Neub. 1405]
1181) שמואל R. 956
1182) שמואל אבודרהם s. שו"ת ר"י בי רב 31
1183) שמואל בן אברהם 1324
1184) שמואל בן אברהם מלקווילאש 1522, Mich. Kat. S. 316 [Neub. 1562]
1185) שמואל בן אברהם 1529 [Paris 854]
1186) שמואל בן אברהם הרופא s. Mich. Kat. S. 350 [Neub. 1354]
1187) שמואל בן אברהם אלטרם 1470 [Neub. 31]
1188) שמואל בן אברהם כהן 1348 [Kenn. 585]
1189) שמואל בן אברהם בן נתן 1300 [Kenn. 642] vgl. 1306
1190) שמואל בן אליה הכהן 1308 [Neub. 1467]
1191) שמואל בר אליה R. 405. 861

1192) שמואל בן אלעזר פרנס s. Mich. Kat. S. 316
1193) שמואל דביירונא 1449 [Chaluz 2. S. 25]
1194) שמואל בן דוד ן' שהם aus Corfu 1465 (rev. orient. 2, 124) [Paris 1182[7]]
1195) שמואל ן' דייסום 1463 [Vat. 352]
1196) שמואל בן חביב in Saragossa 1472 [CB p. 2411]
1197) שמואל חי לוי מויא 1750 in Venedig (פחד יצחק)
1198) שמואל בן חיים 1541 [Mich. Kat. S. 355 תחנות רשב"ץ]
1199) שמואל בן חיים הלוי 1555 [פירוש ס' יצירה ms. cf. סדר הדורות v. יצירה u. f. 55 b]
1200) שמואל בן חיים ארוויץ 1556 [Uff. 87 oder cod. Wolf 3, 1032]
1201) שמואל בן חנן aus Lemberg in Padua 1556, Wien S. 176
1202) שמואל בן יהודה 1298 [Kenn. 562]
1203) שמואל בן יום טוב ן' אלציג 1409 [Neub. 1092] cod. Bern 343 (cf. HB. XVI, 82) (vgl. 1362. 1380)
1204) שמואל בן יוסף 1289 [Rossi 327]
1205) שמואל בן יוסף פינצי 1492 [Rossi 1173]
1206) שמואל בן יחיאל בן יקותיאל R. 699
1207) שמואל בן יחיאל דפיסא R. 1296
1208) שמואל בן יעקב סרוגיאל 1304 [Neub. 1]
1209) שמואל בן יצחק 1490 in Albalat [Rossi 432]
1210) שמואל בן יצחק ן' יחייא in Lissabon 1491 [Neub. 2542]. 1495 [R. 432]
1211) שמואל ישראל mit 2 verwundeten Fingern, etwa A. 1480 (פיר' יוצרות וליקוט' ms. in 4)
1212) שמואל בן יצחק די מרינה 1469 [Rossi 850]. 1473 [Kenn. 548]
1213) שמואל לבית כאלבן 1546 [Wien 98]
1214) שמואל לוקאר לוי R. 678
1215) שמואל בר מאיר Opp.
1216) ר"ל ן' חביב, שמואל מכיר 124
1217) שמואל בר מנחם Cat. Amst. 1868 S. 349
1218) שמואל בן מאיר דקונקייש 1322 [R. 1101]
1219) שמואל בן משה 1425 [Rossi 319]
1220) שמואל בן משה 1403 [Paris 431]
1221) שמואל בן משה 1476 [Rossi 270]
1222) שמואל בר משלם (Mich. Cat. S. 334) 1491 [Neub. 1409]
1223) שמואל הרופא בן מתתיה דמילי יוסו 1479 in Cosenza (Foa 56—58) [Neub. 1282. 1376]
1224) [מר] שמואל הסופר 1090, s. ערוך ms. [Steinschneider, Vorlesungen S. 52]
1225) שמואל הנקדן Zunz S. 109
1226) שמואל בן קלונימוס 1334 [Neub. 1030]. 1345 [Vat. 438]
1227) שמואל פואה (Mich. Kat. S. 321) in Scandiano [Neub. 247]
1228) שמואל מקראקא 1722 Opp.
1229) שמואל צרפתי בן ישראל יעקב Cat. Lugd. p. 308
1230) שמואל בן ראובן מרזאוי 1484 [Neub. 2043]
1231) שמואל בן שלמה 1385 [Rossi 1075]
1232) שמואל בן שלמה 1701, Opp. [Neub. 412]
1233) שמואל בר שם טוב כהן R. 1312
1234) שמואל בן שם טוב מספורנו R. 324
1235) שמואל בן שמשון בן שמואל R. 1215
1236) שמעון Wolf 4 p. 792
1237) שמעון 1550 [Neub. 1120]
1238) שמעון בן אליעזר (cf. Ūri p. 28 [= Neub. 121]) Rossi 694 in אוצר נחמד 2 S. 193: שמעון בר אלעזר
1239) שמעון בן יעקב 1583 Opp. [Neub. 253]

1240) שמעון בן ישראל טוביה aus Wien, s. Wolf 3 p. 1141
1241) שמעון הכהן 1600 Opp. [ob Neub. 1216]
1242) שמעון בן משלם in Uff. 84
1243) שמעון בן נפתלי aus Margolsheim etwa 16
1244) שמעון סופר de Marsiano, st. 1288 in Troyes [Memorbuch von Mainz ed. Salfeld S. 162]
1245) שמעון שטרעליץ s. Tychsens Kat. Abth. 2 S. 15 N. 19
1246) שמעון בן עזריה איגר 1439 aus Regensburg [Saraval 7]
1247) שמעיה aus Kalisch (Opp. ms. חדושים ist Opp. 576 Q) [= Neub. 760]
1248) שמעיה בר יהודה הלוי Wien S. 91
1249) שמעיה נקדן R. 597
1250) שמעיה בן יעקב לירמה 1489 טבת in ברגים (Ms. 144 anc. F. [= Paris 831] Orient 1848 LB. S. 405)
1251) שמריה בן אברהם יחיאל 1470 [Rossi 1007]. 1484 cf. Catal. Leyd. p. 298
1252) שמריה בן יעקב הכהן 1268 [Münch. 207]
1253) שמשון R. 855
1254) שמשון בן אליה חלפן צרפתי 1494 [Rossi 878]. 1504 [Rossi 561]
1255) שמשון בן אלעזר ברוך שאמר Zunz S. [210]
1256) שמשון בר אלעזר הסופר (סמ״ק in 4, Ascher 1850 Nov.)
1257) שמשון בן יהודה בן אברהם לוי R. 486
1258) שמשון בן יצחק הסופר A. 1388 in Deutschl. [Ltbl. IV, 310]
1259) שמשון הלבלר Vat. 271
1260) שמשון בר יצחק in Avignon 1391. Mich. 854 [Neub. 781]
1261) שמשון בן מרדכי 1285 [Rossi 93]
1262) שמשון נקדן Zunz S. 113. 114
1263) שמשון נקדן בן נחמן R. 368
1264) שמשון הסופר 1238 [vgl. ZfHB. XI, 96 N. 237]
1265) שמשון הסופר נקדן 1343 Zunz S. [Kenn. 160]
1266) שניאור בר יואל 1322 [Rossi 442]
1267) שניאור בר חיים 1304 [Paris 8]
1268) שמחה Kenn. 5. [Zunz 210]
1269) שמחה בונם בן יעקב 1454 Mich. 530
1270) שמחה בן יהודה 1272 in Worms [Kenn. 378]: Daselbst lebte etwa 30 J. später יהודה בן שמחה (שו״ת ר״י ב׳ ראש״ 46b)
1271) שמחה בן חננאל K. 1719 Wien S. 71
1272) שמחה בן שלמה הכהן Zeit. d. Jud. II S. 52 N. 10
1273) שמחה יצחק בן משה K. 1740 Wien S. 66.
1274) ששון בן משה vgl. Wien S. 97
1275) ששון בן יוסף בן יואב 1469 [R. 411]
1276) תנחום בן משה 1325 in קשטילו [Neub. 1335]
1277) תנחום הסופר eingeschrieben in c. Vat. 323

Anagramme, Initialen und Pseudonyma
neuhebräischer Schriftsteller und Publizisten.
(Seit Erscheinen der „Méasfim" bis auf unsere Tage.)
Zusammengestellt und erläutert von William Zeitlin.
(ZfHB. IX. 81 fg. * XIV. 155 fg. * XV, 29 fg.)

II. Supplement-Liste NN. 754—899.

Bitte zu beachten: Die Inconsequenz in der Orthographie und Transcription jüdischer Familiennamen: רבינוביץ, ראבינאוויץ, רבינוביטש, גאלדבערג, גולדבערג, Halperin, Heilperin usw., ebenso die Involution: דובער, rührt grösstenteils von den Namenträgern selbst her. Nur wo Vorlagen fehlten wählte ich die hebraisierende Umschreibung. (Vgl. Klausner: טראנסקריפציה עברית 1912.)

א

A. Guenzler — 754 אבג = אברהם גינצלער
(Redakteur des „התור" und „מחזיקי הדת")

J. Grasowsky — 755 אביאסף = יהודה גרזובסקי (?)

A. Rosenfeld — 756 אבידן בן גדעוני = אהרן רוזינפעלד („המליץ" in)

A. Eisner — 757 אבישא = (אברהם) אבוש אייזנער
(in „המגיד" 1877: דברי אבישא, Redakteur des „הצופה" Lemberg 1878.)

M. Stein — 758 אבן המאיר = מאיר שטיין
(Herausgeber des „אבן המאיר" 1907/09.)

I. Stein (Mitarbeiter des „המגיד" (Krakau)) — 759 אבן, י׳ = יצחק שטיין (?)

I. Nissenbaum — 760 אבן יוסף (Ibn Joseph) = יצחק ניסענבוים
(Feuilletons in „המליץ" 1889 fg.)

I. Hirschensohn (?) — 761 אבנר = י׳ בן־צבי („השלח" in)

A. Beresniak — 762 אבק = אברהם אליעזר ברזניאק („השלח" in)

A. Soni — 763 אברהם בן יצחק = אברהם סוני („השלח" in)

A. B. Bernstein — 764 אדובב = אברהם דובער בערנשטיין
Verfr. des „ספר ו׳ המהפך" 1911.

J. Riwlin — 765 אדיר = אלה דברי יוסף ריבלין
(„מסעות האדיר" Berichte in „המגיד" Jahrg. XII.)

B. Ratner — 766 אדיר איש ק״ב = אני דוב יכונה ראטנער איש קאלואריא בפולין
(in „הלבנון" Jahrg. V. p. 390.)

I. H. Weiss — 767 אהו = אייזיק הירש וויים

J. Aronowitsch (Aharoni) — 768 אהרני, י׳ = יוסף אהרנוביץ
(in „הפועל הצעיר")

J. Leschtschinsky 769 אחד הקנאים = יעקב לשטשינסקי (in „השלח")
A. S. Tamares 770 אחד הרבנים המרגישים = אהרן שמואל תמרת
(in „העתיד" Bd. V. 1913.)
S. Ch. Arezkin 771 אחו = ז. ח. א־צקין (in „הצפירה לילדים" 1914.)
Alex. Kohut 772 אחיה = אמר חנוך יהודה (in „ערוך השלם")
E Morpurgo 773 אלמ' (אלם) = אליהו מורפורגו (in „המאסף")
A. L. Feinstein 774 אלפ (אלף) = אריה ליב פיינשטיין
Eva Schapiro (Verfr. des „קבץ ציורים" 1910) 775 אם כל חי = חוה שפירא
I. Eitan 776 א—ן, י. = ישראל איתן (in „מולדת" 1911)
A. Davidsohn (?) 777 אניהו = א' בן־דוד (in „השלח")
S. I. Aronson 778 אנכי = זלמן יצחק אהרנסון (in „השלח" 1908)
M. Boruchow 779 אסיא*, מ' = מרדכי ברוכוב (*Arzt) (in „הדר־הזמן")
A. Fuld 780 אפ = אהרן פולד
A. H. Levi 781 אצל = אברהם צבי לוי
(Anmerkungen zu Luzzattos Biographie in „כרם חמד" III. p. 127 fg.)
A. Drujanow 782 אקלי החנוני = אלתר דרויאנוב (in „השבוע" 1890)
O. H. Schorr 783 אש = יהושע העשל שור
(in „עברי אנכי" 1882/83: רשפי אש Satyrische Gedichte gegen die Gesellschaft „מחזיקי הדת")
A. S. Yahuda 784 אשי = אברהם שלום יהודה (איש ירושלים)
R. A. Braudes 785 אשר = ראובן אשר ברודס
(in „מגיד משנה" und „אוצר הספרות" II u. III.)
A. S. Traub 786 אשר טוביה בן עמרם = אברהם שמעון טרויב

ב.

G. I. Bogrow 787 בהרב = ג' י' באגרוב (Богровъ)
B. Saphir 788 בזה = בנימין זאב הלוי [ספיר] (in „הלבנון")
A. Rosenfeld 789 בלק = אהרן רוזינפעלד (in „המליץ")
A. L Sper (Speer) 790 בן אסף המזכיר = אריה ליב בן אהרן יוסף ספער
(Vgl. „בן אסף המזכיר" Heft 1—3 (1895—99).)
B. Katz 791 בן אברהם = בן ציון כץ
(in לוח אחיאסף VI (1889) p. 274—88 und im Tageblatt „הזמן")
S. L. Citron 792 בן זומא = שמואל ליב ציטראן
Mos. Smeliansky 793 בן־חות = משה סמילנסקי (in „הצפירה" 1898/9.)
S. Epstein 794 בן־עזאי = שלמה זלמן אפשטיין
S. P. Rabinowitz 795 בן־שם = שאול פנחס רבינוביץ
(in „השלח" Bd. XI: השקפה כללית)
B. Mitrani (de Trani ?) 796 בנים = ברוך בן יצחק מטראני (in „החבצלת")
J. Feldmann 797 בנימין, ר' (רבי) = יהושע פעלדמאן
J. Eliaschew 798 בעל מחשבות = י' אלשיב (in „העולם" 1910/11)
A. A. Sirotkin 799 בר־יתמא = אברהם אבא סיראטקין*

* Russ: Сиротка = Waise

ג.

800 ג—ב = אברהם גאלדבערג   A. Goldberg
(in Letteris מכתבים (1827) N 10 u. a. und in כרם חמד I (1833) vgl. Letteris Ausgabe des „המאסף" 1784 (Wien 1862/5) p. 107)

ד.

801 ד"ב = דבורה ברון (in „מולדת" 1911)   D. Bronn
802 ד"ב"ש = דוב בער שוויטצער   B. Schweitzer
(Vgl. dessen „ילדי זקנים" 1850 p. 16.)
803 דבש = דובער שפירש   B. Spiers (Vgl. dessen דברי דבש London 1901.)
804 דגל־זהב = שלמה גאלדפאהן   S. A. Goldfahn
(Vgl. ס' תשובת הנוצרים in „קבץ על יד" IX. Berlin 1899.)
805 דל = דוד לוריא (— מינסק)   D. Lurie
806 דן = אהרן רוזינפעלד („המליץ" in)   A. Rosenfeld

ה.

807 ה—י, ח. = חיים הררי (in „מולדת" 1911)   H. Harari
808 הלוי, ש. = שמריהו הלוי לעווין   S. Levin
(in „השלח" V. p. 73, 169, 458, 559.)
809 הנש = הלל נח שטיינשניידר   H. N. Steinschneider [— Maggid]
810 הרב א"נ עזריקם = אברהם בן מאיר שאול רעזניק   A. Resnik
811 הר־זהב = צבי גולדבערג   H. Goldberg (Verfr. des „משירי חטבע" 1912)
812 הררי = ש' ח' וילקומיץ   S. Ch. Wilkomitsch (in „השלח" X. p. 521.)

ז.

813 זס = זאב סמילנסקי („ספר־השנה" in)   W. Smeliansky
814 ז'ק, מ' א' = מ' א' דרנינסקי   M. A. Sharninsky
(in „השלח" XXIII usw.)

ח.

815 חוג'ה טוסה = משה סמילנסקי   Mos. Smeliansky
(Verfr. des „בני ערב" 1911/13.)
816 חזות = חיים זאב וואלף מרגליות („המליץ" in)   Ch. (W.) Margolies
817 חיה בן יעקב = חיים, יצחק הירשנזון,   Ch. & I. Hirschenson
(Redakteure des „בית יעקב" Jargon Beilage zum „הצבי" 1892/3)

ט.

818 ט—ב, נ. = ניסן טורוב (in „מולדת" 1911)   N. Turow
819 ט"פ = טוביהו פעדר   Tob. Feder

י.

820 י. א. = יוסף אהרנוביץ [אהרני]   J. Aronowitsch [Aharoni]
(in „הפועל הצעיר")

L. Osimo — 821 יאא = יהודה אריה אוסימא (in S'D'L's Schriften)
I. Robinowitz (Halevy) — 822 יאר = יצחק אייזיק (הלוי *) רבינאוויץ
* Vgl. auch: הלוי (Halevy) N. 556
J. L. Bensew — 823 יבז = יהודה (ליב) בן זאב
I. Boguslawsky — 824 יברכיהו = ישראל שלום בוהוסלאווסקי *
* Russ. Ort Богуславъ: Богославить = den Herrn lobpreisen.
J. Gibiansky — 825 יגאל = יוסף גיביאנסקי איש ליפסק
J. Goldenthal — 826 יגט = יעקב גולדנטהאל
I. Goldmann — 827 יגמ׳ = יצחק גאלדמאן
(Literat und Buchdrucker in Warschau)
S. Bloomgarden — 828 יהואש (Yehoash) = שלמה בלומגארטען
Leop. Löw — 829 יהודה מהר שחור * = ל׳ לעוו [— סעגעדין]
(Vgl. „כוכבי יצחק" XXI, 67) * geb. in Czernahora.
J. Schachewitsch — 830 יהש = יעקב הכהן שך־עוויטש [שכי?]
(in Luncz' „ירושלים" Bd. VII u. VIII.)
J. Ch. Brenner — 831 יוסף חבר = יוסף חיים ברנר
(in „הפועל הצעיר" IV (1910) N. 3.)
J. Choczner — 832 יוסף ן׳ שלמה = יוסף חאצנער
(Vgl. dessen „אות זכרון" 1891.)
J. Rabinowitsch — 833 יחזקאל בן חיים = י. רבינוביטש
(in „השלח" Bd. XXIII u. XXVIII.)
J. Ch. Elkan — 834 יחיא = יעקב חיים אלקאן
(Verfr. des מגלת קהלת עם באור יחיא 1913.)
I. Jechielson (Jechieli) — 835 יחיאלי, י. = יצחק יחיאלסין
(in „מולדת" 1911 usw.)
V. Castiglioni — 836 יחק = יצחק חי קסטיליוני
Jos. Lurie — 837 י. ל. = יוסף לוריא (in „העולם" 1910/11)
I. Roset — 838 יצר = יצחק רוזט?
(in כתבים שחורים („מזמן לזמן") Kiew 1911/14.)
B. Jeitteles — 839 י—ר = ברוך בר יונה ייטלש
(in „המאסף" 1788—90. Vgl. J. Jeitteles: בני הנערים (1821) p. 103.)
I. Zerginsky — 840 ישראליה = ישראל צרגינסקי
(in Luncz' לוח ארץ ישראל XVIII, 161.)
H. Scherschewsky — 841 ישע ישוע שר עסק = צבי הכהן שערשעווסקי
(Vgl. auch: יעבץ ישוע שר עסק N 251.)

כ.

D. H. Nomberg — 842 כ״ה (כף המבשלים *) = ד׳ ה׳ נומבערג
* Kochlöffel; Jargon: שטארט קאכלעפעל = Der überall seine Hand hat, Hans in allen Gassen!
A. Kornmann — 843 כרמן = א׳ קורנמן (ברמן?) („השלח" in)

ל.

844 לבאר = לעאן בן אברהם רבינוביץ — L. Rabinowitsch (Redakteur des "המליץ")
845 לוי, א' = א' קורדאנסקי — A. Kurdansky (in "השלח" Bd. VIII. p. 38, 230.)
846 ליטאי, א' = אהרן רבינוביטש — A. Rabinowitsch (in "השלח" Bd. II p. 177.)
847 ליק = לוי ירחמיאל קלאצקי — L. R. Klaczko

מ.

848 מאג = מרדכי אהרן גינצבורג — M. A. Günzburg
849 מארגענשטערן, ד"ר (— הילל בן שחר) = יהודה ליב לנדא — J. L. Landau
850 מבין = נפתלי בן ישראל מנחם — N. Keller (in "המגיד" Jahrg. XIII. p. 77, 85.)
851 מביע = מרדכי בן יהונתן עליאשבערג ("הלבנון" in) — M. Eliasberg
852 מזה בן מזה = משולם כץ (מקרעמניעץ) — M. Katz (in "הצפירה" 1911 N. 105.)
853 מכבי = מאיר כהן ביסטריץ — M. Kohn-Bistritz
854 מ. פ. = מענדל לעפין (סאטנאוו) — M. Levin (Satanow) (Mathematisches in "המאסף" V. (1788) p. 341. vgl. MGWJ. 1906 p. 100.)
855 מ"ק = (שלמה) מאנדלקערן — S. Mandelkern
856 מק = משה קליין — Mos. Klein
857 מר = משה רייכערסאן ("הכרמל" in) — M. Reicherson
858 מרדכי בן יחזקאל = מ' היילפרין — M. Heilperin (in "השלח" Bd. XVII, XX, XXII, XXV.)

נ.

859 נדה—מ = נחמיה דוב האפמאן — N. B. Hoffmann
860 נחשון = נח פרילוצקי ("המליץ" 1901 (Feuilletons in — N. Prilutzki
861 ניצוץ = יצחק ליב ברוכוביץ [ברוך] — I. L. Boruchowitsch
862 נ"ק = נתן קורניל — N. Coronel
863 נתן, א' = נ' גרינבלאט — N. Grünblatt (in "שחרית", 1913: מפנקסו של קורא)

ס.

864 סופר עברי = יהודה ליב לנדא — J. L. Landau
865 סעקשאח־משביח = משה בן יעקב חאשקעס — M. Chaschkes (Vgl. dessen "ספר היומי" (Gedichte) 1881.)
866 סת"ם סופר = יעקב שמואל הלוי ט(ר)ראכטמאן — J. S. Trachtmann (Vgl. auch: סופר סת"ם N. 325 und סתם N. 328)

ע.

867 עברי = שאול פנחס רבינוביץ — S. P. Rabinowitz
(in "השלח" Bd. IV—VIII: השקפות כללית)
868 עגנון, ש"י = ש"י צאצקים — S. I. Czaczkes
869 עזריקם, א"נ. עיין: חרב א"נ עזריקם Nr. 810. — A. Resnik
870 עלת־שושנים = יעקב רוזינבלאט — J. Rosenblatt
(Verfr. des שיר השירים אשר לשלמה [1910])
871 עפרון = א' חרמוני (in "העולם" Jahrg I (1907).) — A. Hermoni

פ.

872 פויסט, יואל (Joel Faust) = יוסף אליהו טריווש — J. E. Triwusch
(in "המליץ": המגלות העפות und in "ממזרח וממערב" Heft II.)
873 פניני = ישראל פרלוב — I. Perlow
874 פס = פרץ סמאלענסקין — P. Smolensky

צ.

875 צב = (אלכסנדר) צעדערבוים ("המליץ" in) — A. Zederbaum
876 צהב = צבי הירש בודק — Herm. Bodeck
877 צהר = צבי הירש רבינאוויץ ("המליץ" in) — H. Rabinowitsch
878 צהר = צבי הירש רומאנוביטש — H. Romanowitsch
(Verfr. des "ירחי עמל" 1912.)
879 ציוני, א' = י' וילקאנסקי ("הפועל הצעיר" und "השלח" in) — I. Wilkansky

ר.

880 רוח = ר' (זאב) וואלף היירנהיים — W. Heidenheim
881 רזהה = ר' זאב (וואלף) היידנהיים — W. Heidenheim
882 רזף = ר' זכריה פראנקעל — Z. Frankel
883 רי"מז = ר' יחיאל מיכל זקש — J. M. Sachs
884 ר—ל ק—ם = רפאל קירכהיים (Vgl "חוכחת מגולה" 1846) — R. Kirchheim
885 רמא = ר' מאיר אברניק — M. Obernik
(Herausgeber der Bibel (מנחה חדשה) 1792—1806.)
886 רשף = שאל פנחס רבינוביץ — S. P. Rabinowitz
(in "המגיד" 1874, Nr. 9: עצת אמת)

ש.

887 שא"פ = שמואל אברהם פוזנאנסקי — S. Poznanski
888 שיק = שמואל יהודה (?) קאצינעלינבויגן — S. J. Katzenellenbogen
889 שכי = יעקב כהן שך־עוויטש — J. Schachewitsch
(in Luncz' "ירושלים" Bd. VI, VII, X. Vgl. auch: יהש Nr. 830)
890 שמעוני = א' לי מקלר (?) — A. L. Mekler
(in "השקפה" 1905 und "הצפירה" 1913.)
891 שמר = שלמה מדובנא רבתי — S. Dubno

892 שמר = שלמה מאנדלקער[ן] — S. Mandelkern
893 שמש דמתא אירקוטסק = יצחק צבי בראדאצקי — I. H. Brodotzky
(Satyr. Feuilletons „חשמש על פנקסו" in „המודיע" 1911/14.)
894 שפ = שמחה פינסקער (Vgl. auch רשף Nr. 387.) — S. Pinsker
895 שריח הסופר = אלכסנדר זיסקינד רבינוביץ — A. S. Rabinowitsch
(Vgl. dessen ר׳ חיים הירש 1897 und in „השלח" Bd. II u. IX.)
896 ש״ש (רשש .resp) = שלמה שכטר — S. Schechter

ת.

897 תם = נח פרילוצקי (1901 „המליץ" in) — N. Prilutzki

Varia:

898 „800" = (Zahlenwert) מיכל פינס; J. M. Pines' Korrespondenz in M. L. Lilienblums חטאת נעורים II. (1876) p. 20—40, 70—75.
899 Dreamer = L. B. Jaffe (in „העולם" 1909.)

Miscelle.

Bei der Seltenheit in den Angaben, nach denen synagogale Poesien vorgetragen wurden (vgl. Zunz Syn. Poesie S. 116) ist es freudig zu begrüssen, dass ein Kohen in Frankfurt a. M. im Beginn des 18. Jahrhunderts die Melodien aufzeichnete, nach welchen der Priestersegen gesungen wurde. Er gehört der bekannten Frankfurter Familie Adler an. Die Melodien haben sich, wie aus Salman Geiger's דברי קהלות Frankfurt a. M. 1862 zu ersehen ist bis heute noch in Frankfurt erhalten. Zu beachten ist, dass sich unter derselben auch ein Volkslied „der Bänderschlag" befindet.

10 דוכן ניגונים.

יוצר ליום ראשון של פסח בויא ניגון
מוסף ליום ראשון מה ידידות ניגון
יוצר ליום שני אל ההודאות ניגון
מוסף ליום שני בית המקדש ניגון היבט אן אז וויא כי הנה כחומר
יוצר לשביעי של פסח בענדרשלאג ניגון
מוסף לשביעי של פסח דרור יקרא ניגון היבט אן אז וויא אני הגבר
יוצר מתנת יד של פסח גרשונר ניגון
מוסף מתנת יד של פסח צור משלו אכלנו ניגון

יוצר ליום ראשון של שבועות אל ההודאות ניגון
מוסף ליום ראשון שבועות בית המקדש ניגון היבט אן אז וויא כי הנה כחומר
יוצר מתנת יד של שבועו׳ גרשונר ניגון
מוסף מתנת יד של שבועו׳ צור משלו אכלנו ניגון

ר״ה י״כ בניגון אחד א״מ נֶעלה המבדיל ניגון
יוצר ליום ראשון של סוכות לולב ניגון
מוסף ליום ראשון של סוכות מַה ידידות ניגון
יוצר ליום שני של סיכות אל ההודאות ניגון
מוסף ליום שני של סוכות בית המקדש ניגון היבט אן אז וויא כי הנה כחומר
יוצר לשמיני עצרת ניגון בענדרשלאג היבט אן אז וויא דש קדיש אויזן בַרכי אַם מתנת יד
מוסף לשמיני עצרת דרור יקרא ניגון היבט אז וויא אני הגבר
יוצר לשמחת תורה גרשונר ניגון
מוסף לשמחת תורה צור משלו אכלנו ניגון

Geschrieben von ליזר אדלר בר נתן הכהן (A. 1707), gestorben vor 1746 סיון

נפתלי הירץ

ריזכה	ליזר	צרלי
g. 1744	g. 1747	g. 1753

Verantwortlich für die Redaktion: Dr. A. Freimann in Frankfurt a. M.
Für die Expedition: J. Kaufmann, Verlag in Frankfurt a. M.
Druck von H. Itzkowski in Berlin.

